

1 četvrtak, 11.01.2007.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Završna riječ Obrane]
4 [Optuženik je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.05h
6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.
8 Izvolite sedite.
9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro jutro svima.
10 Gospodine Milovančeviću, pre nego što nastavite svoje izlaganje, mogu li
11 da Vam postavim jedno pitanje koje sam Vam postavio na početku ovog suđenja i
12 nekoliko puta tokom suđenja. Ja Vas ovo pitam, naime, jer će to pomoći
13 Pretresnom veću, ili barem meni, da razumem kuda ide Vaša argumentacija. Da li
14 biste mogli na jedan način da nam kažete koja je teza Odbrane? Drugim rečima,
15 šta Vi tvrdite? Da li se branite alibijem, vojnim opravdanjima? Dakle, da li
16 biste u jednoj rečenici to mogli da kažete? Da li je to samoodbrana?
17 G. MILOVANČEVIĆ: Dobro jutro i Vama, časni Sude. Hvala Vam na ovom
18 pitanju i dužan sam na njega da odgovorim. Dakle, ovo nije odbrana alibijem. Ovo
19 nije odbrana koja generalno govori isključivo o pravu na samoodbranu. Ovo je
20 odbrana koja govori o prirodi sukoba na teritoriji suverene zemlje Jugoslavije,
21 članice Ujedinjenih nacija, o postojanju oružane pobune na tom području
22 organizovane od strane hrvatskog rukovodstva, o tome koje snage su kako i na
23 koji način učestvovale, šta se dešavalo i šta su stvarne činjenice o zbivanju na
24 terenu, počev od 1991., preko dolaska trupa Ujedinjenih nacija, do okončanja, do
25 hrvatskih napadnih operacija "Bljesak" i "Oluja".
26
27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dopustite mi da Vas prekinem. Ja sam
2 tražio da u jednoj rečenici kažete koja je teza. Ono što Vi sad kažete je ono
3 što ste od samog početka iznosili tokom celog suđenja, pa i juče. Da li biste
4 mogli da nam kažete: moja odbrana je "to", samoodbrana ili nešto drugo. Ne kažem
5 da je to samoodbrana, ali Vam to dajem kao primer. Dakle, kažete da je to bila
6 samoodbrana ili pak alibi.

7 Samo to.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite. Bio sam preopširan i nisam bio precizan.
9 Dakle, naša odbrana je da nikakav udruženi zločinački poduhvat ne postoji. Da se
10 radi o delovanju regularnih državnih organa i svih organizacija, jedinica i
11 pojedinaca koje su potčinjene tim regularnim organima u uslovima oružanih sukoba
12 izazvanih oružanom pobunom. Pri čemu niko nikada nije ni organizovao, ni
13 podstrekavao, ni pomagao, ni naredio, niti na bilo koji način planirao vršenje
14 zločina. To je odbrana.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Razumem. Vi poričete
16 postojanje udruženog zločinačkog poduhvata. To je Vaš odbrana. Hvala Vam puno.
17 Da li se ta odbrana odnosi na sve tačke optužnice ili pak samo na tvrdnje koje
18 se odnose na udruženi zločinački poduhvat?

19 G. MILOVANČEVIĆ: Na sve tačke i na svaki konkretan paragraf optužnice.
20 Na svaki konkretan...

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

22 G. MILOVANČEVIĆ: ... paragraf, *pre-trial brief* i *final brief*.

23 Puno Vam hvala.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Ako dopuštate, časni Sude, ja bi nastavio. Ili počeo.

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite. Izvolite s izvođenjem svog
2 izlaganja, gospodine Milovančeviću.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Dakle, sledeći ovu liniju odbrane na koju smo u ovom
4 kratkom odgovoru Sudskom veću pokazali, Odbrana je juče ukazala na dokaze koje
5 je izvelo Tužilaštvo u svom slučaju, kojim je Tužilaštvo pokazalo da na
6 teritoriji suverene države Jugoslavije postoji oružana pobuna. Ta oružana pobuna
7 osvedočena je od strane svedoka Imre Agotića. Postupanje sa oružanom pobunom na
8 teritoriji suverene zemlje izričito je predviđeno i regulisano Ženevskom
9 konvencijom i Dopunskim protokolima II iz 1977. godine. Time ćemo se... tim
10 pitanjem bavićemo se nešto malo kasnije.

11 Ono što Odbrana sada želi da ukaže to je da je svedok Tužilaštva Imre
12 Agotić, vezano za Saborsko i situaciju koja tamo postoji, direktno utvrdio da se
13 ne radi, dakle, o onoj priči koju ovde plasira tužilac o napadu na nebranjeno
14 hrvatsko selo sa ciljem progona stanovništva, već da se radi o sistemu sela od
15 Saborskog, pa južno do Ličke Jesenice koja su, kako kaže svedok Agotić, sva bila
16 naoružana.

17 U vezi sa dejstvima u Saborskom u novembru 1991. godine, pukovnik
18 Agotić, kao visoko oficir i funkcioner tadašnje hrvatske Tuđmanove Vlade, kaže
19 da mapa napada koja je korišćena od strane tužioca ne potiče od JNA. Jer bi, da
20 je tako, morala na sebi da ima potpis komandanta i oznaku čina komandanta.
21 Svedok Ago...Tužilaštva Agotić potvrđuje da je po sadržaju karte u pitanju mapa
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 komandanta 5. partizanske brigade koja je bila stacionirana u području
2 Saborskog. Svedok Tužilaštva Agotić potvrđuje da su partizanske brigade bile
3 osnivane u procesu mobilizacije od strane JNA, da su te brigade bile pod
4 komandom jedinica JNA i da su bile popunjene od lokalnog stanovništva koje je
5 bilo dužno da služi u takvim brigada u odbrani. To je *exhibit* 398, strana 20313.

6 Dakle, svedok Tužilaštva, pukovnik Agotić je do 2. jula 1991. bio
7 pukovnik Jugoslovenske narodne armije i obavještajni oficir i vrlo dobro zna
8 kako se formiraju partizanske brigade. Treba mu verovati. Za razliku od ovakvog
9 iskaza, njegovog, tužiočevog svedoka, tužilac i juče, i sve vreme suđenja tvrdi
10 kako je Milan Martić stvarao jedinice Teritorijalne obrane i u Saborskom i na
11 svakom drugom mestu u Krajini, što je nemoguće po zakonu, što je nemoguće po
12 Ustavu i što je nemoguće po praksi koja je postojala. Jer 1991. godine postoji
13 regularna oružana sila Jugoslavije, JNA i TO, postoji Savezni sekretarijat za
14 narodnu odbranu koji vrši svoja ovlašćenja na tom prostoru.

15 Svedok Tužilaštva Agotić, pukovnik Agotić, potvrdio je da je Taktička
16 grupa 2 formirana u Beogradu. To bi trebalo značiti SSNO, čije je sedište u
17 Beogradu. To je moje shvatanje ove njegove rečenice. Objasnio je da su postojale
18 čete teritorijaln... da je postojala četa Teritorijalne obrane u Plaškom, da se
19 iz mape koju smo malopre pokazali može videti da je u toku operacije u Saborskom
20 postojala avio podrška od 8.40h do 9.10h, da je postojala artiljerijska priprema

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i artiljerijska podrška koje su bile planirane. I da sve to ukazuje da to nije
2 operacija samo pripadnika Teritorijalne obrane, već i partizanske brigade i
3 legalnih jedinica JNA.

4 Svedok Tužilaštva, pukovnik Maksić, potvrdio je da su sve jedinice
5 Teritorijalne obrane i bilo koje druge, dobrovoljaca, policije, koje djeluju u
6 operacijama na terenu bile podčinjene komandantu najstarije jedinice JNA.
7 Tužilaštvo je preko svedoka Agotića uvelo i čitav niz dokumenata u ovaj
8 postupak. To je *exhibit* 413 od 12.10.1991. koji je potpisao u ime Glavnog štaba
9 hrvatske armije svedo...svedok Agotić. To je *exhibit* 414 koji je 18.10. u ime
10 Glavnog štaba hrvatske armije potpisao svedok Agotić. To je 417 od 11. novembra
11 1991. koji sadrži naređenje Glavnog štaba Hrvatske vojske upućeno operativnim
12 zonama Hrvatske vojske Osijek i Vinkovci, potpisao general Anton Tus. I *exhibit*
13 418, 20. novembra 1991., pismo oficira Hrvatske vojske Imre Agotića komandi 5.
14 vojne oblasti u Zagrebu. Ovi dokumenti predstavljaju direktnu potvrdu teze
15 Odbrane, predstavljaju dokaz nesumnjiv da je u pitanju oružana pobuna u kojoj su
16 hrvatski oficiri, general Tus, komandant Jugoslavenskog ratnog vazduhoplovstva i
17 pukovnik Agotić, obavještajni oficir Jugoslovenske narodne armije prebegli,
18 dezertirali iz JNA, prešli na stranu pobunjeničkih formacija Hrvatske i, evo,
19 pišu pisma. Čak prebeg i dezertjer Agotić...

20 PREVODITELJ: Prevodioci mole gospodina Milovančevića malo da uspori.
21 Hvala.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Čak prebeg Agotić piše pismo komandi svoje 5. armije.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Nema većeg dokaza od oružane pobune. To je tužilac dokazao svojim izvedenim
2 dokazima i svedocima.

3 Kada se govori o tome da li je u pitanju na teritoriji SAO Krajine,
4 odnosno na ovim područjima koja je tužilac označio kao područja izvršenja
5 navodnog udruženog zločinačkog poduhvata, da li je na tim područjima sproveden
6 taj udruženi zločinački poduhvat sa tim morbidnim, užasnim ciljem progona sveg
7 hrvatskog i nesrpskog stanovništva; vršenjem najstrašnijih zločina. Kada se
8 govori o tome, interesantno je zapaziti, časni Sude, da su te teritorije koji
9 tužilac u optužnici predstavlja kao područje izvršenja zločina, planom
10 Ujedinjenih nacija označene kao zone pod zaštitom Ujedinjenih nacija.

11 I dokaz izveden u toku ovog postupka, izveštaj Savetu bezbednosti S23280
12 uveden kao dokaz pod brojem 104 govori o generalnom konceptu Vanceovog plana, o
13 generalnom konceptu Vancea i Maraka Gouldinga, podsekretara generalnog... Saveta
14 bezbednosti, generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, da trupe Ujedinjenih
15 nacija dođu na ona područja u Hrvatskoj u kojima su Srbi većinsko stanovništvo
16 ili značajna manjina, i na kojima su međunacionalne tenzije dovele do oružanih
17 sukoba. Tužilac, takođe ovaj dokaz 107... govori u paragrafu 12. da je uloga
18 trupa Ujedinjenih nacija da obezbede da ostane mir na tim područjima, da budu
19 demilitarizovana i da svi budu zaštićeni od straha od oružanog napada.

20 Valjda se ta zaštita odnosi i na Srbe na tom području koji su tu
21 većinsko stanovništvo. Ono što implicitno, direktno tužilac tvrdi, to je da su
22 trupe Ujedinjenih nacija došle tamo gdje je prethodno jugoslovenska vlast sa
23 predsednikom Srbije, sa srpskim rukovodstvom iz Krajine organizovala udruženi
24 zločinački poduhvat. Neće biti da su Ujedinjene nacije toliko naivne i toliko

25

26

27

28

29

30

1 neobaveštene, časni Sude. To je konstrukcija Tužilaštva. A da je konstrukcija
2 Tužilaštva, pokazuje daljnji dokaz izveden od strane tužioca. To je iskaz
3 eksperta Ivana Grujića.

4   Mi smo se uvođenju... izvođenju tog dokaza protivili jer je on pukovnik
5 ratujuće strane, Hrvatske, od početka do kraja, visoki službenik vlade Hrvatske
6 koju je isto ovo Tužilaštvo optužnicom protiv Markača, Gotovine i Čermaka
7 optožilo... optužilo za udruženi zločinački poduhvat kojim se okončao progonom
8 Srba iz Hrvatske. Visoki oficir vlade koje ovo isto Tužilaštvo optužuje za takav
9 zločinački plan sada Tužilaštvu /sic/ koristi se... koristi kao ekspert o tome
10 da li su Srbi prognani ili nisu prognani. Bavićemo se time kasnije.

11   Ali nešto drugo... na nešto drugo hoću da vam skrenem pažnju: koliko je
12 ta priča o udruženom zločinačkom pothvatu besmislena i netačna, nekorektna, u
13 potpunom neskladu sa činjenicama. Ovaj i ovakav ekspert, Grujić, u svom izveštaju
14 je naveo da je na teritoriji Republike Hrvatske u ovom periodu koji je obuhvaćen
15 optužnicom poginulo 11.834 osobe, da su poginule 11.834 osobe. Potvrdio je ovde
16 u sudnici da je nekoliko stotina leševa iskopano na područjima koja su bila
17 obuhvaćena "Olujom" 1995.

18   I rekao je da su otkrili 168 leševa u toku "Bljeska". Neka to bude 1.000
19 žrtava. Gde je poginulo ovih 10.834 osobe u istom periodu u sukobu istih strana
20 pri čemu tužilac u optužnici navodi - uopšte ne komentarišem te cifre - da je u
21 ovom udruženom zločinačkom poduhvatu ubijeno 354 osobe, ako sam dobro sabrao.
22 Bili mi je vrlo teško da to sabiram. Ljudi nisu brojke, ali morao sam da poredim

23
24
25
26
27
28
29
30

1 cifre. Žao mi je to, časni Sude.

2 Dakle, na teritoriji Krajine, koja je trećina Hrvatske, Martić je, kaže
3 tužilac, "zločinac Martić", ubio 354 čoveka na... sa ovim ili onim oblikom
4 izvršenja, a u isto to vreme sakriva od vas tužilac činjenicu da na celoj
5 teritoriji Hrvatske gine još 10.800 ljudi. Kaže ekspert Gruić, 10... najmanje
6 toliko. Pošto smo bili na terenu, pošto ste gledali karte, videli ste da ta
7 teritorija Krajine nije ograđena Kineskom zidom od ostalog dela Hrvatske.

8 Nije čak ni onim zidom koji je izraelska država napravila prema
9 Palestincima, betonskim, visokim 6 metara. Radi se o otvorenom prostoru. Šta je
10 to i ko radio na teritoriji Hrvatske 1991. da je poginulo toliko ljudi i o
11 kakvom se to poduhvatu radi? I to je tužilac svojim svedocima pokazao: da se
12 radi o oružanoj pobuni upravljenoj na razbijanje Jugoslavije, na poraz
13 Jugoslovenske narodne armije sa ciljem... sa ciljem stvaranja nezavisne
14 Hrvatske.

15 Ubio se tužilac od napora da pokaže kako je tačna rečenica gospodina
16 Tuđmana iz 1992. godine sa Trga bana Jelačića: "Rata ne bi bilo da se Hrvatska
17 odra... odrekla svoje nezavisno...nezavisnosti." Hrvatskoj je bio potreban rat
18 da bi stekla svoju nezavisnost. A ne znam da li sam dobro izgovorio rečenicu. Mi
19 smo tvrdili da je rečenica glasila "Rata ne bi bilo da ga Hrvatska nije
20 željela", a Tuđman je rekao - kaže tužilac - "Rata ne bi bilo samo da smo se mi
21 odrekli naše nezavisnosti." Ova oružana pobuna bila je u funkciji ostvarenja

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 cilja nezavisnosti Hrvatske. To je bio protivpravan čin... cilj, cilj protivan
2 međunarodnom pravu. Posvedočio je to ekspert Odbrane, profesor Smilja Abramov,
3 posvedočili su to svi svedoci. To je bio postupak protivan Ustavu Jugoslavije.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li Vam postaviti jedno pitanje,
5 gospodine Milovančeviću? Vi kažete da zato što je Hrvatska želela rat kako bi
6 ostvarila nezavisnost, a to je bio čin pobune, usled toga preostali deo
7 Jugoslavije, uključujući i Srbiju i RSK, su imali pravo da suzbiju tu pobunu
8 bilo kojim sredstvima i po bilo koju cenu? Dakle, morali su da učine nešto da
9 spreče tog člana Jugoslavije koji je pružao otpor. Da li sam Vas dobro razumeo?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Upravo.

11 Časni Sude, niste me baš do kraja precizno citirali, ali suština bi bila
12 otprilike takva. Jer kada su u pitanju Ženevski protokoli II, savremeno pravo
13 podvlači razliku između pobune i građanskog rata. Pobuna je i dalje u
14 isključivoj nadležnosti države, izuzeta i danas od primene međunarodnog prava.
15 Na osnovu člana... član 1, stav 2 Protokola II pridodatog Ženevskim konvencijama
16 iz 1949., to je tako. Pribegavanje nasilju u cilju izmene postojećeg stanja svi
17 pravni poreci sveta kvalifikuju, i danas, i nekada, kao teško krivično delo, a
18 upotreba oružane sile kao zakonito sredstvo za odbranu ustavnog poretka je
19 predviđeno u svim pravnim porecima. Rekao sam da me niste možda do kraja

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 interpretirali precizno u tome smislu što ja do sada nisam govorio ništa o
2 učešću Srbije i drugih u suzbijanju pobune. Suzbijanje pobune je, da budemo do
3 kraja precizni, zadatak saveznih vlasti, savezne države.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] /prijevod engleskog transkripta: "Ne,
5 ne..."/

6 G. MILOVANČEVIĆ: Ako sam Vas pogrešno razumeo, povlačim ovo što sam
7 rekao da mi ne objašnjavate... oprostite što... što sam ovako rekao.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Niste me pogrešno razumeli. Ja sam
9 pomenuo saveznu vladu jer možda sam pogrešio kada sam rekao "Srbija", a trebao
10 sam da kažem "savezna vlada", zbog učešća JNA. Da Vas upitam sledeće: koja je
11 razlika između pobune i građanskog rata? U kom trenutku se iz jednog prelazi u
12 drugo?

13 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, i pobuna i građanski rat su stanja koja
14 mogu da se dešavaju istovremeno, da proističu jedno iz drugog. I ovde na
15 teritoriji Jugoslavije, cele Jugoslavije upravo se to dešavalo. Međunarodno
16 pravo predviđa jasne... jasna ograničenja u pogledu obaveza poštovanja
17 humanitarnog prava kada je u pitanju građanski rat. I tu postoje i propisi
18 međunarodnog prava. Ali, ti se... ta se ograničenja u svakom slučaju odnose na
19 svako oružano dejstvo, svake sile. Odnose se i na suzbijanje oružane pobune. Ne
20 može suzbijanje oružane pobune se koristiti kao izgovor za zločin. To bi trebalo
21 da bude nesporno.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Ali, kada je u pitanju građanski rat, Ženevske - želeo sam samo nešto da
2 kažem, mnogo je važno za Odbranu - Ženevske konvencije iz 1949., dopunjene
3 protokolima I i II, predviđaju u Protokolu II, u članu 4, osnovne garancije u
4 građanskim ratovima. U građanskim ratovima. Ali taj Protokol sa tim
5 ograničenjima u smislu poštovanja humanitarnog prava ne znači negaciju
6 suvereniteta države što se izričito u članu 3 konstatuje. Jer taj član 3 kaže u
7 stavu prvom: ne može se pozivati ni na jednu odredbu ovog protokola da bi se
8 ugrozio suverenitet države ili odgovornost vlade da svim zakonitim sredstvima
9 održava ili ponovo uspostavi zakon i red u državi, ili da brani nacionalno
10 jedinstvo i teritorijalni integritet države. Stav 2 kaže - samo da završim,
11 molim Vas, vrlo mi je bitno - i ne može se pozivati ni na jednu odredbu ovog
12 protokola 2, koja se tiče građanskog rata, kao opravdanje za intervenciju,
13 direktnu ili indirektnu, iz bilo kog razloga u oružani sukob ili unutrašnje i
14 spoljne poslove visoke strane ugovornice /sic/ na čijoj teritoriji je došlo do
15 sukoba.

16   Dakle, Odbrana ne može u jednoj rečenici odgovoriti na ovo Vaše pitanje,
17 ali će celom završnom rečju pokušati da ukaže na tu razliku i da Vam da odgovor
18 na to postavljeno pitanje. To bi bio moj odgovor. A u vezi sa ovim tekstom koji
19 sam sada čita... citirao, koji se tiče zabrane ugrožavanja suvereniteta
20 pozivanjem na Protokol II, član 3, ukazaću samo na jedan drastičan detalj da je
21 i Tužilaštvo prihvatilo da je predsednik Predsedništva Jugoslavije Mesić, čovek
22 iz pobunjeničke republike, ekstremista, izabran za predsednika Jugoslavije pod
23 pritiskom Evropske zajednice. Birati šefa države i nalagati da mora da bude iz
24
25
26
27
28
29
30

1
2 republike koja se otcepljuje, to je kršenje međunarodnog prava, upravo ove
3 odredbe, Protokola II. A videli smo ovde, izveli smo dokaz da je to bio čovek...
4 da je **to** bio čovek koji je 5. oktobra... 5. decembra 1991. izgovorio u hrvatskom
5 Saboru "Izvršio sam zadaću. Jugoslavije više nema." i dobio frenetičnu podršku.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, mogu li da
7 Vas posavetujem? Kada Vam Pretresno veće postavlja neko pitanje, dobro je Veću
8 pružiti mogućnost da Vam postavi to pitanje jer to može biti veoma važno. Ali
9 ako mi ne pružite mogućnost, to prođe. I za mene, kako bih Vas razumeo, je važno
10 da Vam u tom trenutku postavim pitanje. A ako mi ne dopustite da Vam ga
11 postavim, neću razumeti šta hoćete reći. No da Vas upitam sledeće: u dva
12 trenutka Vi govorite o pobuni.

13 I postavio sam Vam pitanje u smislu koja je razlika između građanskog
14 rata i pobune. Vi niste odgovorili na moje pitanje. No, isprva, kada ste
15 govorili o pobuni, ja sam stekao utisak da kažete da je to bilo unutrašnje
16 pitanje i ne može se spolja, iz inostranstva, mešati u to. A kasnije, kada
17 govorite o pobuni, Vi kažete da Ženevski protokoli se mogu primeniti na tu
18 situaciju i međunarodno humanitarno pravo se takođe može primeniti i međunarodna
19 zajednica se može umešati. Ali ste rekli da se to takođe može primeniti na
20 građanski rat. E, sad, molim Vas, nemojte sada davati jedno dugo objašnjenje,
21 već mi samo recite da li se po vašem mišljenju međunarodno pravo može primeniti
22 na pobunu? Da ili ne? Ja pokušavam da napravim sada razliku između pobune i
23 građanskog rata. Recite samo "da" ili "ne". Nemojte elaborirati.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Na oružanu pobunu ne. I još jednu stvar da Vam kažem,
2 časni Sude. Niste me dobro raz...

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nemojte.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Pravila Ženevske konvenc... Protokola II, vezano za
5 član 3. Ona ne predviđaju mogućnost intervencije nego zabranjuju da strane
6 zemlje intervenišu u unutrašnje stvari suverene države čak i u uslovima
7 građanskog rata. A pošto ste mi post... ponovo postavili pitanje razlike između
8 građanskog rata i oružane pobune, možda bi kratko mogao da Vam kažem u jednoj
9 rečenici ako mi dopuštate. Građanski rat je situacija koja nastaje na terenu
10 jedne države kada vlasti ne mogu da funkcionišu, kada mehanizmi vlasti ne mogu
11 da zadrže javni red i mir i da spreče oružani sukob, i kada svako sa svakim
12 ratuje, kada dolazi do verskog, do nacionalnog, do političkog i do nekog drugog
13 sukoba na različitim terenima, u različitim intenzitetima, u različitim
14 oblicima. A oružana pobuna je organizovano delovanje dela države, odmetnutih
15 organa, odmetnutih jedinica, odmetnutih političkih struktura koje čine napor da
16 na području koje žele pobunom da uzmu za sebe sprovedu oružana dejstva, poraze
17 federalnu državu i njenu vojsku i ostvare cilj koji im je potreban. Tako bi
18 ukratko mogao sada da odgovorim na Vaše pitanje.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. To nije bio kratak odgovor,
20 to je bio dugačak odgovor. I to je upravo problem. Vi kažete da sam Vas pogrešno
21 citirao, a ja ću nastaviti da Vas pogrešno citiram ako mi ne možete dati jedan
22 kratak, jasan, precizan, koncizan, koncentrisan odgovor.

23
24
25
26
27
28
29
30

1   Ako nastavite ovako da iznosite duge priče, ja neću razumeti šta hoćete
2 da kažete. Ali ako direktno odgovorite na moje pitanje, onda ću Vas razumeti.
3 Razlog zašto Vas pogrešno citiram je zato što ne razumem šta hoćete da kažete.
4 Ako možda Vi razumete šta ste rekli na B/H/S-u, ali morate da pročitate šta je u
5 prevodu na engleskom. Ja Vas često ne razumem i teško mi je da Vas pratim.
6 Izvolite, možete nastaviti, gospodine Milovančeviću.

7   SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Pre nego što nastavite, ja bih
8 želela da Vam postavim dva pitanja, gospodine Milovančeviću.

9   Najpre me interesuje status oružane pobune. Da li Odbrana tvrdi da je to
10 bila oružana pobuna tokom celokupnog vremenskog perioda iz optužnice? Ili je to
11 bilo više od jedne oružane pobune? Želela bih da mi date odgovor na to pitanje.
12 Ne znam da li ste nameravali o tome ga govorite kasnije tokom Vašeg govora, ali
13 to je moje prvo pitanje.

14   A drugo pitanje je: kad je reč o oružanoj pobuni, Vi ste rekli da su
15 savezne vlasti imale pravo da suzbiju pobunu. Ko je činio savezne vlasti i ko je
16 imao to pravo tokom vremenskog perioda optužnice? Da li je to bila savezna vlast
17 Hrvatske? Molim Vas da mi kažete da li je to trebala da bude "Vlada" SAO Krajine
18 ili RSK? Želela bih da mi odgovorite na to pitanje u tom smislu. Da li ste me

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 razumeli, gospodine Milovančeviću? Ne znam da li ste možda hteli o tome da
2 govorite kasnije tokom Vašeg izlaganja. Puno Vam hvala.

3 G. MILOVANČEVIĆ: To ste me precizno pitali, časni Sude, i odgovoriću
4 vam. Mislio sam da odgovorim i kasnije. Ne smeta mi da kažem i sada. Biće nam
5 možda lakše da pratimo izlaganje Odbrane. Dakle...

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ne, ako ste nameravali da se
7 time bavite kasnije, onda ću sačekati. Ali, jednostavno nisam znala da li ste
8 nameravali da uopšte o tome govorite ili ne. Ne morate da odgovarate na pitanje
9 sada, ali ako želite, možete.

10 G. MILOVANČEVIĆ: /prijevod engleskog transkripta: "Želim da odgovorim na
11 ovo pitanje,"/ Časni Sude. Dakle, po međunarodnom pravu, pobuna je u isključivoj
12 nadležnosti države, izuzeta i danas od primene međunarodnog prava. To je
13 unutrašnja stvar države i pobunu savezna država, dakle, savezna država
14 Jugoslavija, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, savezna Vlada,
15 Predsedništvo Jugoslavije i JNA kao regularne oružane snage, uključujući i TO,
16 suz-bi-ja-ju svim sredstvima.

17 Pobuna postoji na delu teritorije suverene države Jugoslavije 1990. i
18 1991. sve do 1992. do prestanka postojanja Jugoslavije, faktičkog. I pobuna je
19 organizovana od hrvatskih vlasti na teritoriji tadašnje jugoslovenske republike
20 Hrvatske i od slovenačkih vlasti na teritoriji tadašnje jugoslovenske republike
21 Slovenije. Tamo je sve počelo. Dakle, tu pobunu ne saz... ne suzbija Republika
22 Srpska Krajina, ne suzbija niko drugi osim savez... nadležnih saveznih organa u
23 Beogradu. Dakle, Predsedništvo Jugoslavije, Savezna... Savezno ministarstvo

24

25

26

27

28

29

30

1 odbrane, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, savezna Vlada i JNA. To bi bio
2 kratak odgovor na ovo pitanje, a mi ć... a ja ću se ovom temom baviti još u toku
3 izlaganja. Ako ste zadovoljni -

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Pre nego što nastavite, Vi
5 kažete da RSK i SAO Krajina nisu imale nikakvog učešća, oni se ni na koji način
6 nisu pridružili suzbijanju pobune ili nisu imali nikakvog interesa ili pravo da
7 suzbijaju tu pobunu. Zato sam to stavila u domen Hrvatske premda sam rekla da to
8 nisu bile savezne teritorije. Osobe koje su navodno počinile ta dela u ovom
9 predmetu su osobe koje su delovale u ime RSK i SAO Krajine, i isprva su oni bili
10 u okviru Hrvatske, zar ne? Da li razumete što hoću reći? Dakle, nije ni u jednom
11 trenu bilo spajanja između tih entiteta.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, razumeo sam Vaše pitanje potpuno. Suština
13 je, po mišljenju Odbrane sledeća: savezna vlast, savezna država Jugoslavija,
14 dakle Predsedništvo, SSNO, Vlada, i JNA imaju pravo i dužnost po Ustavu i po
15 Povelji Ujedinjenih nacija, po međunarodnim konvencijama, da deluju na celoj
16 teritoriji Jugoslavije, na svakom kvadratnom metru teritorije Jugoslavije bez
17 obzira o kojoj federalnoj jedinici se radi - da li je to na severu Slovenija ili
18 na jugu Makedonija ili neka republika između.

19 Kada sam govorio o RSK, rekao sam da je u isključivo... u isključivoj
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nadležnosti saveznih vlasti da suzbijaju pobunu kada je u pitanju Hrvatska na
2 teritoriji Hrvatske vojskom savezne države. A i RSK se ovde pominje, SAO
3 Krajina, Teritorijalna obrana, milicija, samo silom prilika i na jedan izvrnut
4 način, časni Sude. To su samo oni delovi teritorije Jugoslavije i teritorije
5 koji su se nalazili u granicama tadašnje pobunjene Hrvatske, koji su bili
6 lojalni saveznoj državi i saveznoj Vladi i samo su bili dužni da poštuju sva
7 naređenja savezne Vlade, kada je u pitanju i mobilizacija i delovanje
8 teritorijalnih jedinica i delovanje policije, bilo šta. Kao što su bili dužni
9 oni, kao i savezna Vlada da poštuju i međunarodno pravo u tom delovanju. To je
10 potpuno nesporno.

11 Ja ću se ovim pitanjem još baviti. Ako imate još neko pitanje, izvolite.
12 Ili da ja produžim dalje? Hvala.

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Izvolite, nastavite. Hvala.
14 Razumela sam šta ste hteli reći. Ne znam da li možda moje kolege žele da Vam
15 postavite neko pitanje, ali Vi ste odgovorili na moje pitanje.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

17 Mi smo do sada pomenuli dva dokaza u vidu saslušanja svedoka kojima je
18 tužilac dokazao postojanje ovakve oružane pobune. Ali se ne radi samo o ta dva
19 slučaja. Svedok Tužil...Tužilaštva, pukovnik Radoslav Masić, saslušan ovde u
20 ovoj sudnici, rekao je i posvedočio da je postojala oružana pobuna; da je to što
21 se dešavalo na području Jugoslavije oružana pobuna.

22 Objasnio je da su JNA... da su Slovenija i Hrvatska juna 1991. godine
23 doneli odluku o secesiji od Jugoslavije, da je Slovenija nezakonito preuzela
24 granične prelaze savezne države na granici Jugoslavije prema Italiji i Austriji,

25

26

27

28

29

30

1 da je savezna Vlada intervenisala radi uspostavljanja kontrole bez oružanih
2 dejstava i da je tada Jugoslovenska narodna armija napadnuta od teritorijalaca
3 Slovenije, od pubunjenič... organizovanih od pobunjeničkih vlasti Slovenije i
4 ubila najmanje 19 vojnika JNA.

5 Svedok Tužilaštva Maksić, pukovnik Maksić, potvrdio je da je nakon toga
6 Hrvatska blokirala kasarne JNA, da je... da Hrvatska nije imala pravo da napada
7 JNA, da se to može kvalifikovati kao oružana pobuna. To je strana 1210, 1211
8 transkripta. Da je u pitanju pobuna, potvrdio je i ekspert Tužilaštva vojni,
9 Theunens. Jedino je izbegao da odgovori da li je oružana pobuna. Iz jednostavnog
10 razloga: službenik je Tužilaštva i ne odgovora mu da se baš ovde primenjuje
11 međunarodno pravo jer primena međunarodnog prava ruši ovu optužnicu u
12 paramparčad. Svedok Tužilaštva Maksić objasnio je, pukovnik Maksić, ovaj isti
13 svedok, da su kasarne JNA postojale mnogo godina na teritoriji svih
14 jugoslovenskih republika, na celoj teritoriji federalne države, uključujući i
15 Hrvatsku, i da su često bile locirane unutar gradskih područja. U istinitost
16 ovog iskaza mogli smo da se uverimo na licu mesta videvši u centru grada
17 Ministarstvo odbrane, na primjer, zgradu Ministarstva odbrane. Videći u samom
18 gradu aerodrom Pleso koji je vojni aerodrom. Videli smo to i u Kninu gde je u
19 samom Kninu kasarna, sada Hrvatske vojske, a onda JNA. Zato smo obilazili taj
20 objekat. Svedok Maksić je objasnio -

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li imamo neki dokaz, a ako imamo -
22 gde, da je taj aerodrom bio vojni aerodrom, Pleso aerodrom? Ja znam da je rečeno
23 da je postojala neka vojna oprema.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Svedoci i Tužilaštva i Odbrane su govorili o aerodromu
25 Plesu i istina je, časni Sude ... ne znam da li imamo pismeni dokaz direktan da

26
27
28
29
30

1 je to vojno-civilni aerodrom, dakle aerodrom sa dvostrukom namenom. I na tom
2 aerodromu Plesu je sve vreme bio smešten i UNPROFOR, kao vojna komponenta
3 Ujedinjenih nacija.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Svedok Tužilaštva Maksić potvrdio je, govoreći o
6 oružanoj pobuni da su u junu i julu 1991. godine - podsećam Hrvatska je
7 proglasila secesiju 25. juna 1991. - mnogi hrvatski oficiri i vojnici
8 dezertirali iz JNA. To je strana 1231. Rekao je da se radi o velikom broju
9 vojnika. A svedok Odbrane general Đukić je rekao da se radi o brojci od 7.000
10 oficira i građ... pripadnika JNA. Da je 62% toga su of ... su pripadnici JNA
11 hrvatske nacionalnosti. Dakle, dezertiralo je oko 7.000 vojn... hrvatskih
12 pripadnika Jugoslovenske narodne armije. Videli smo iz malopre pomenutih dokaza
13 da su Imra Agotić, pukovnik JNA, i general Tus, komandant ratnog
14 vazduhoplovstva, do leta 1991. potom postali najviši oficiri pobunjeničke
15 armije, takozvane armije Hrvatske.

16 Svedok Maksić, svedok Tužilaštva, je objasnio da svaki pripadnik JNA
17 polaže zakletvu da će časno služiti vojnu službu i da će štititi suverenitet i
18 integritet zemlje Jugoslavije i istakao je da su ovi dezerteri hrvatske
19 nacionalnosti oficiri JNA. Oficirska čast je svetinja u svakoj zemlji i u svakoj
20 naciji, časni Sude. Da su ovi oficiri dezertirali i pogazili zakletvu i čak
21 prešli na pobunjeničku stranu.

22 Time su, kaže svedok Tužilaštva Maksić, izdali zemlju i prekršili Ustav
23 i zakone Jugoslavije. I to ne samo Tus i Agotić koje smo pomenuli, nego i onaj
24 komandant odbrane Škabrnje, takozvani komandant odbrane Škabrnje, Marko
25 Miljanić, oficir JNA. Kaže, komanduje samostalnim bataljonom Škabrnja i tuče se
26 protiv neprijateljske vojske JNA.

27

28

29

30

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Oprostite. Veoma mi je žao što moram da
12 prekinem. Zaista nisam mislio da ću morati to da uradim, ali advokat Obrane je
13 konkretno, specifično opisao zaštićenog svedoka i to na takav način da bi on
14 lako mogao da bude identifikovan. Tako da tražim da se rediguje taj deo
15 transkripta. To je od stranice 19, red 21, pa verovatno bi bilo, iz mere opreza,
16 bolje da se rediguje celokupni paragraf do stranice 20, red 5. Ali svakako na
17 početku se nalaze konkretni pojedinosti na osnovu kojih bi ta osoba mogla biti
18 identifikovana.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, imate li
20 odgovor?

21 Molimo za mikrofoni.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, šokiran sam, časni Sude šta je tužiocu bitno
23 u ovom trenutku. Pa ja sam rekao "svedok MM-80". Da li će neko da zna ko je
24 svedok MM-80, pa to je njegov problem. Nikakav drugi detalj nisam naveo.

25
26
27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi ste dali puno detalja. Naveli ste
2 puno detalja. I s obzirom na Vaš odgovor, Pretresno veće nalaže da se od
3 stranice 19, red 21 do stranice 20, red 5, celokupni paragraf rediguje.

4 Izvolite, možete nastaviti, gospodine Milovančeviću.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Ovaj svedok Tužilaštva, MM-80, potvrdio je da je na
6 stanu njegovom i stanu drugog oficira JNA bio krst, napisan krst, i da je on to
7 razumeo kao upozorenje da će biti likvidiran zato što je Srbin i oficir JNA. O
8 istom postupanju i načinu postupanja govorio je svedok Obrane Perić, pukovnik
9 JNA Perić, govoreći o istoj praksi. Samo ovaj svedok Tužilaštva posvedočio je da
10 je kao oficir bezbednosti imao saznanje da se Hrvati naoružavaju na području
11 njegove zone odgovornosti, da je HDZ naoružavao lokalne komune i sela i da je
12 cilj HDZ-a bio nezavisnost Hrvatske. Strana transkripta 5291.

13 O naoružavanju lokalnih komuna oružjem govori i *exhibit* 1.005, dokument
14 pisma 142 pripadnika SUP-a Zadar iz okt...oktobra, novembra 1990. godine, koji
15 kaže da hrvatski MUP, Tuđmanov MUP, oduzima oružje rezervnog sastava i deli ga
16 po jednonacionalnoj osnovi hrvatskom stanovništvu u Zadru, Benkovcu i Obrovcu.
17 Očigledan dokaz pripreme i organizovanja oružane pobune. Ovaj svedok Tužilaštva
18 posvedočio je da je razlog za akciju JNA su bili česti int... incidenti i
19 aktivnosti jedinica sa hrvatske strane. Neke njihove snage bile su locirane u
20 regionu Škabrnje, pravile su upade na put između Benkovca i aerodroma Zemunik i
21 okolna sela. Te snage su, kaže svedok Tužilaštva MM-80, otvarale vatru na vozila
22 JNA i na kolone koje su se kretale tim putem.

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Ovaj svedok Tužilaštva potvrdio je ovde u sudnici i nacrtao mapu,
2 *exhibit* 784, da su svi putevi od Benkovca ka aerodromu Zadar bili blokirani,
3 neprohodni, i da je JNA, dakle regularna oružana sila savezne države, koristila
4 pašnjake i voćnjake da bi došla do aerodroma Zemunik. Ovaj svedok Tužilaštva
5 potvrdio je tačnost dokumenta koji takođe potiče od Tužilaštva. To je dokaz 785,
6 pismo komandanta 9. korpusa generala Vukovića od 20. novembra 1991. koji kaže da
7 su kasarne JNA u Šibeniku, Splitu i Zadru blokirane, da napadi na aerodrom
8 Zemunik traju četiri poslednja dana. Skrećem vam pažnju na jedan interesantan
9 detalj. Dakle, 20. novembra general Vuković izveštava i komandu svoju i Evropsku
10 zajednicu: "Napadi na aerodrom Zemunik traju četiri poslednja dana." Akcija u
11 Škabrnji je bila 18. i 19. novembra. Pre početka akcije su trajala još uvek
12 dejstva i za vreme akcije po aerodromu Zemunik. To govori ovaj dokument i ovaj
13 svedok. Ovaj svedok je izjavio da za vreme napada na Škabrnju ili u ma kojoj
14 drugoj situaciji vojnicima JNA nije naređeno da proteruju civilno stanovništvo i
15 da izvrše bilo kakav zločin protiv civilnog stanovništva. Stranica 5303

16 transkripta.

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25

26

27

28

29

30

1 (redigirano)

2 (redigirano)

3 (redigirano)

4 I svjedok Tužilaštva Marko Miljanić posvedočio je da je maja 1991.
5 napustio JNA, da je u septembru 1991. postao komandant samostalnog bataljona
6 Škabrnja, da je imao pod svojom komandom sedam sela i jednu trećinu teritorija
7 opštine Zadar. Dakle, jednu trećinu jedne teritorije opšti... grada Zadra, na
8 području suverene evropske i svetske države, članice Ujedinjenih nacija,
9 kontroliše prebeg JNA sa svojim ilegalnim oružanim sastavima. Kaže da je u
10 Škabrnji pod oružjem imao 242 čoveka s automatskim puškama, sa šest
11 puškomitraljeza, sa ručnim bacačima koji su, kaže svjedok Tužilaštva Miljanić,
12 osvojeni iz kasarni JNA u Gorskom kotaru. Objasnio je ovaj svjedok Tužilaštva da
13 su u selu postojale dve barikade prema srpskoj strani, rovovi. Minska polja je
14 on lično postavio. Objasnio je da je postavio 100 protivpešadijskih, 10
15 protivtenkovskih mina u Škabrnji. A drugo minsko polje je bilo iznad Zemunika.

16 Posvedočio je da je krizni stožer iz Zadra, dakle stožer u nadležnosti
17 Tuđmanovih vlasti, naložio evakuaciju civilnog stanovništva iz Škabrnje
18 01.10.1991., da je onda ono vraćeno početkom novembra. Da je 18.11.1991. došlo
19 više od 20 zengovaca sa protivtenkovskim raketama u Škabrnju. Zamislite bilo
20 koju savremenu državu sveta i da neko dovede na bilo koju tačku jedinicu sa

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 20... od 20 ljudi sa protutenkovskim raketama. Kako bi sad reagovala vlast te
2 države?

3 Potvrdio je da se... da su se jedinice u Hrva... u Škabrnji držale dobro
4 do 11.30h, a onda je probijena linija. I potvrdio je jedan detalj na koji ću Vam
5 skrenuti pažnju: da je u Zadru, u blokiranom Zadru, govorio je o tome dokument
6 malopre pomenut generala Vukovića, bilo 14 kasarni JNA. Te su kasarne bile
7 pot... dokumentima koje je Tužilaštvo, po dokazima koje smo ovde izveli, koje je
8 Tužilaštvo ponudilo, opkoljene minskim poljima, minobacačima, preprekama, tučene
9 artiljerijskom i streljačkom vatrom i postizan je dogovor da se to deblokira. Pa
10 nije učinjeno. I povodom tog izostanka deblokiranja piše general Vuković 20.
11 novembra 1991.: "Blokirani su i Split, i Zadar, i Šibenik, i aerodrom Zemunik."

12 Za aerodrom Zemunik treba reći nešto, da je to bila vojna... da je to
13 bio vojni aerodrom i u isto vreme vojna akademija, jedina vojna akademija za
14 obuku pilota jugoslovenskog ratnog vazduhoplovstva savezne države. Dakle,
15 aerodrom koji je sadržao izuzetno skupu opremu. I izvlačenje te opreme je
16 blokadom svih ovih puteva onemogućavano. To treba imati u vidu.

17 Svedok Tužilaštva, dalje, Luka Brkić, takođe potvrđuje oružanu pobunu.
18 Kaže, mi smo u Škabrnji imali istočno-nemačke uniforme, maskirne, šlemove,
19 kaiševe, čizme, automatske puške. Da je to tako govori i beleška
20 potpu...potpukovnika Bogovića, *exhibit* 107, koji kaže: "JNA je zarobila u
21 Škabrnji minobacače 60, 82 i 120 milimetara, mislim pet komada, 50 automatskih
22 pušaka, 7 sanduka municije..."

23 PREVODITELJ: Prevodioci mole gospodina Milovančevića da polako govori.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prevodioci Vas mole da usporite,
25 gospodine Milovančeviću.

26 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam. Molim gospodu prevodioce da me uvek prekinu,

27

28

29

30

1 da se ne ustručavaju. Neki put je teško kontrolisati tempo govora. Hvala Vam.
2 Izvinjavam se prevodiocima. Dakle, u Škabrnji zarobljen, pored tih 50...

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nije uključio mikrofona.

4 Izvolite, možete nastaviti, gospodine Milovančević.

5 G. MILOVANČEVIĆ: «...minobacača, automatskih pušaka, sanduka municije,
6 zarobljen je i ručni bacač.» To je ono, što kaže Marko Miljanić, oteto iz
7 kasarne JNA u Gorskom kotaru. Zarobljeno je 37 defanzivnih bombi. A u dokumentu
8 koji je sačinio Ernest Rađen, oficir JNA, o asanaciji terena, *exhibit* 109, pod
9 tačkom 12, pod tačkom 12 spominje se kasarna Andrija Artuković smještena u garaži
10 u centru Škabrnje. Probali smo da je pronađemo na licu mesta, ali sad je
11 napravljena jedna nova garaža na toj lokaciji.

12 Pri asanaciji, oficir JNA, Ernest Rađen, je konstatovao pored svake
13 žrtve koju je zatekao - lokaciju gde su postradali bili, da li su civili ili
14 vojnici, u kakvom položaju, kog su godišta. Konstatovao svaki detalj čestito,
15 pošteno, savesno i zakonito je radio svoj posao. Ne može se sumnjati u njegov
16 izveštaj. I kaže: "U kasarni Andrija Artuković u centru Škabrnje mnogo opreme,
17 radio opreme i drugih sredstava." Očigledna oružana pobuna, časni Sude.

18 Međutim, ni to nije kraj dokaza Tužilaštva o postojanju oružane pobune.

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Objasnio je da su na terenu prestali da ozna... da nose oznake, da su
2 komisija Predsedništva Jugoslavije, komisija savezne države, zato što su mogle
3 da im prouzrokuju probleme uglavnom od strane hrvatskih paramilitaraca i od
4 naroda. Mogli su da ih povrede, kaže svedok MM-79, pretili su da će biti
5 ubijeni. Bilo je nekih ekscesa. Interesantno, isti odnos stanovništva i
6 naoružanih sastava Hrvatske bio je i prema pripadnicima UNPROFOR-a. Govorio je
7 to vrlo lepo gospodin Barriot, svedok Odbrane: "Kada odemo u Zagreb, rečeno nam
8 je 'skinite uniforme da ne biste bili ugroženi'." I objasnio je da je to bio
9 odnos koji je stanovništvo imalo prema pripadnicima UNPROFOR-a zahvaljujući
10 politici i sugestiji hrvatske vlasti. A što se tiče hrvatskih vlasti, hrvatskog
11 vojnog i državnog vrha, podsetiću vas i na svedočenje gospodina Kirudje, takođe
12 svedoka Tužilaštva, koji je govorio o rasističkom odnosu komandanta Glavnog
13 stožera Hrvatske vojske Janka Bobetka, Europejca, koji ceni samo pripadnike
14 UNPROFOR-a iz nordijskih zemalja, belce. Fini čovek i fina vlast. Kaže tužilac:
15 "Nije bilo razloga nje se plašiti." Pa, tužilac potiče iz zemlje gde se zna šta
16 su rasne mržnje.

17   Ovaj svedok Tužilaštva MM-79 kaže da su na početku ovih sukoba oko Knina
18 imali... i Drniša... Hrvati imali kontrolne tačke i barikade. Vidite, ta
19 činjenica je potpuno sakrivena od vas, časni Sude. Svedok je objasnio. U početku
20 bila je policijska barikada van sela, kad govori o Drnišu, a onda 500 metara

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dalje bi bila sledeća barikada. Na njoj je bilo ljudstvo, hrvatski dobrovoljci i
2 ZNG, Zbor narodne garde, nova hrvatska oružana sila. Dalje bi bila srpska
3 barikada, objašnjava ovaj svedok. Činilo ih je lokalno srpstvo... ljudstvo,
4 sastavljeno od lokalnih stanovnika i bili su neka vrsta rezervnih policajaca.
5 Bili su i neki rezervni policajci u uniformama. A znate koja je razlika u
6 položaju između srpskog stanovništva na barikadama i ovih hrvatskih snaga?
7 Srpsko stanovništvo je bilo lojalno saveznoj državi. I teritorijalci i milicija
8 bili su pripadnici regularnih sastava tada postojeće suverene države
9 Jugoslavije. Njihov status je po Ustavu i zakonu bio regularan. A prisustvo
10 ZNG-a bio je... zengi i novih redarstvenika lojalnih hrvatskim vlastima koje
11 organizuju oružanu pobunu, bilo je ilegalno, nezakonito, protivustavno.

12 Ovaj svedok je posvedočio da između Drniša i Kosova Polja je bila glavna
13 srpska, tada 1991. godine, kontrolna tačka, ne kaže barikada, da je većina ljudi
14 bila u policijskim uniformama i da su oni bili kooperativni. Svedoči ovaj svedok
15 Tužilaštva da su rekli da će pokušati da izdejtstvuju da lokalno stanovništvo ne
16 napadne barikade. Isto je... da lokalno stanovništvo ne podiže barikade.
17 Oprostite! Isto je govorio svedok (redigirano), svedok Odbrane. Moramo ovo
18 regi... redigovat, časni Sude. Svedok MM-96. Oprostite.

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, kada govorimo o
20 redigiranju, želio sam pričekati pauzu, ali sad ću reći: sa stranice 22, redak
21 15, do sljedeće stranice, red 2, jer se, po našem mišljenju, time može
22 identificirati zaštićeni svjedok. Također stranica 25, redak 17 do retka 20 što
23 također potencijalno može identificirati zaštićenog svjedoka.

24

25

26

27

28

29

30

1 [Obrana se savjetuje]

2 G. MILOVANČEVIĆ: Suglasan sam, časni Sude.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, koji dio
4 želite da redigiramo?

5 G. MILOVANČEVIĆ: 12. red na 27. strani, pomenuto je ime svedoka. Ne bi
6 ga sad ponovo pominjao da ne bi morali i ovo da redigujemo. Ime svedoka je
7 pomenuto, a to je zaštićeni svedok MM-96. Omaklo mi se. Oprostite, časni Sude. I
8 saglasan sam sa predlogom kolege tužioca.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Dakle, stranica 27, redak 12
10 se redigira. Zatim ćemo redigirati stranicu 22 od retka 15 do stranice 23, retka
11 2. I također ćemo redigirati na stranici 25 retke 17 do 20. U redu. Dakle, molim
12 te tri redakcije. Hvala, možete nastaviti, gospodine Milovančeviću.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Za razliku...

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imate još minutu do pauze.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Imam to u vidu, časni Sude. Hvala. Vrlo ću kratko.
16 Dakle, za razliku, ovaj svedok MM-79 bio je na terenu od polovine maja do kraja
17 juna 1991. godine. I kaže "policijske snage srpske na barikadama su bile
18 kooperativne sa njim kao predstavnikom savezne vlade, Predsedništva". A za
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 barikade na hrvatskoj strani kaže "bile su zaposednute lokalnim ljudima,
2 pripadnicima ZNG-a i u nekim slučajevima policajcima, pripadnicima ZNG-a i u
3 nekim slučajevima policajcima. Pripadnici ZNG-a bili su posebno alergični na
4 armiju. ZNG je bio vodeća snaga. Međutim, kada su policajci bili tu, oni su na
5 tim barikadama imali glavnu ulogu". To je strana 3139 transkripta.

6 I na kraju kaže još jednu rečenicu: "Pripadnici ZNG-a bili su smešteni
7 na položajima oko Kijeva." Strana 3150. Dakle, u toku juna 1991. - pazite,
8 akcija u Kijevu je bila 26. avgusta 1991. - u toku juna 1991. ne radi se o...
9 samo o policijskoj stanici u Kijevu, časni Sude, sa 150 ljudi - o tome ćemo
10 naknadno govoriti - već o ZNG-u na položajima oko Kijeva. To je posvedočio
11 svedok Tužilaštva MM-79. I mislim da bi sada bio moment za pauzu.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Milovančeviću.
13 Nastavljamo u petnaest do jedanaest.

14 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

15 ... Početak pauze u 10.16h

16 ... Sjednica nastavljena u 10.47h

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim. Izvolite,
18 sedite.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Pre pauze, časni Sude, pomenuli smo iskaz svedoka
21 Tužilaštva MM-79 koji kaže da je u periodu između polovine maja i 29. juna 1991.
22 video pripadnike ZNG-a, zengi, smeštene na položajima oko Kijeva. Ovo je u
23 direktnoj i u potpunoj... u potpunom smislu potvrđeno iskazom svedoka Odbrane
24 generala Đukića koji kaže da je 26.06.1991. dobio naređenje da postavi tampon
25 zone na nekoliko lokacija, da je Jugoslovenska narodna armija u ovakvoj

26

27

28

29

30

1 situaciji postavila tampon zone, da su te tampon zone postojale, da su činjeni
2 napori pored ove komisije koja je delovala u ime Predsedništva Jugoslavije, da
3 su činjeni napori da se situacija reši na miran način. General Đukić, svedok
4 Odbrane je potvrdio da je rukovodstvo Jugoslavije se rukovodst... odnosno JNA sa
5 rukovodstvom Hrvatske postiglo dogovor preko vlasti u Šibeniku da pošalje
6 autobus da evakuiše te hrvatske iregularne pobunjeničke sastave sa tog terena,
7 da se smanji napetost. Da je hrvatska strana upravo taj dogovor prihvatila, a
8 onda odustala od njega i da je do akcije u Kijevu došlo tek onda kada su ovi
9 pripadnici hrvatskih oružanih sastava koji, kako kaže svedok M-79 su bili
10 posebno alergični na JNA, kada su napali te tampon zone.

11 Tada dolazi do akcije JNA u Kijevu i svedok Odbrane, general Đukić kaže
12 da nije bili poginulih, ranjenih, da je ponosan na tu akciju. Kolega ču...
13 tužilac se čudi ili mu je možda žao što nije bilo žrtava.

14 JNA je po svedočenju generala Đukića tada delovala na terenu sopstvene
15 zemlje, obračunavala se sa pobunjeničkim sastavima, ne sa stanovništvom. Dakle,
16 imala je cilj da reši problem sa što manje žrtava. I to su potvrdili i napred
17 pomenuti svedoci Tužilaštva i svi svedoci Odbrane. Samo tužilac tvrdi suprotno.
18 Samo u njegovom slučaju postoji pakleni plan da se sopstveno stanovništvo
19 masakrira.

20 I na kraju, ovaj svedok Tužilaštva MM-79, kao čovek na poziciji na kojoj
21 je bio - da ne bi dovodio do redakcije teksta - u saveznoj službi, potvrdio je
22 da je imao podatak da su u vreme Maspoka, dakle 1972., to je politički pokret u

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hrvatskoj 1972. za otcepljenje Hrvatske, za proglašenje nezavisnosti, da su u
2 vreme tog Maspoka Tuđman, Mesić, Šeks i mnogi drugi kadrovi koji su tada
3 delovali u tome pravcu bili uklonjeni iz političkog života. Svedoci su potvrdili
4 da su Mesić i Šeks -

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li ste rekli Maspok 1972.?

6 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude, da.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, 1972.? A šta je Tuđman u to
8 vreme bio?

9 G. MILOVANČEVIĆ: U... u vreme tih događaja, general Tuđman je bio bivši
10 general Jugoslovenske narodne armije ili aktivni general koji je tada smenjen.
11 Dakle, 1972. - ovo je suština i ovo je razlog zašto Vam pominjem ovu činjenicu -
12 kompletan državni, partijski i politički vrh Hrvatske koji sprovodi secesiju
13 1990. je pokušao to da uradi gotovo 20 godina ranije, 1972. i bio smenjen.
14 Mesić, sadašnji predsednik Hrvatske je bio u zatvoru zbog toga. Šeks, predsednik
15 parlamenta je bio na robiji zbog toga. To smo čuli od svedoka koji su ovde bili
16 u sudnici. To kaže i ovaj svedok Tužilaštva MM-79.

17 E, sada, zašto je ova činjenica važna? Važna je upravo zbog onog paragrafa 3 iz
18 *final briefa* Tužilaštva, časni Sude, u kome tužilac kaže "mi se ne bavimo u ovoj
19 optužnici 1972. godin... 1972. godinom". Znae zašto to tužilac kaže? Zbog toga
20 što želi da sakrije činjenicu da nije ideja nezavisnosti Hrvatske nastala 1990.
21 kao reakcija na srpsku, armijsku, jugoslovensku ili ne znam čiju pobunu i
22 udruženi zločinački poduhvat, već da se radi o staroj političkoj ideji koja je
23 dve decenije spremna, organizovana i sprovedena na najbrutalniji način te 1990.
24 i 1991. godine. Zato ja ovoliko govorim o toj oružanoj pobuni i zato vam toliko
25 skrećem pažnju na taj detalj.

26

27

28

29

30

1 Ni Martić kao inspektor policije kriminalističke u Kninu, niti bilo ko
2 iz... od ljudi koji su ovde bili svedoci u ovoj sudnici, ministri spoljnih
3 poslova, ministri unutrašnjih poslova, ministri informisanja, predsednici vlada,
4 potpredsednici vlada, komandiri stanica milicija, načelnici stanice milicija,
5 dakle, svi ti ljudi koji su se pojavili 1990. i 1991. u Krajini bila su... bili
6 su samo reakcija na jedno zlo koje je organizovala hrvatska vlast sa ciljem da
7 razbije Jugoslaviju nasilnim putem. To je bila reakcija iz straha, a strah po
8 kolegi tužiocu jeste izmišljen, nestvaran. On je stvaran pričom neodgovornih
9 srpskih rukovodilaca i gospodina Martića samo sa ciljem da se kod srpskog
10 stanovništva stvori utisak kako im nema zajedničkog života sa Hrvatima i da zbog
11 toga su, naravno, i sve posledice moguće i prihvatljive, onakve kako tužilac
12 tvrdi da postoje u optužnici. To je apsurdna teza.

13 Kakva je ta oružana pobuna bila i šta se to dešavalo 1990. i 1991.
14 godine, govorio je i svedok Tužilaštva, prvi svedok saslušan u ovoj sudnici,
15 svedok Džakula. Ali da bismo shvatili suštinu dešavanja, tragiku situacije,
16 tragediju srpsko stanovništva u Hrvatskoj i gospodina Martića lično, koji je
17 nevin čovek i koji ovde sedi 1.704. ili 1.705. dan, četiri godine i sedam
18 meseci. Potrebno je naglasiti da je ova oružana pobuna jedini udruženi
19 zločinački poduhvat koji postoji na teritoriji Jugoslavije, i 1990., i 1991., i
20 1992., i da je sve što se dešavalo do kraja 1995. bilo... bila realizacija te
21 oružane pobune koja je imala za cilj razbiti Jugoslaviju, napraviti nezavisnu

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hrvatsku, eliminisati srpsko stanovništvo kao stanovništvo druge vere i druge
2 nacije. Stvoriti jednonacionalnu državu - to je bio cilj. A kakva su bila
3 sredstva, pogledaćemo samo sada na jednom video-prikazu.

4 [Gleda se videosnimka]

5 G. MILOVANČEVIĆ: Ovo je snimak, *exhibit* 926, film vojnika pobijenih na
6 koranskom mostu, vojnika JNA pobijenih 21. septembra 1991. Tada je po predlogu
7 Evropske zajednice postojalo suspenzija odluka Hrvatske i navodni prekid vatre.
8 Pogledajte ove ljude, vojnike JNA. Da biste razmislili o tome, svi su Srbi i svi
9 su vojnici JNA. I da biste izveli zaključak da li je stanovništvo koje je
10 prihvatilo te žrtve i koje je to šokirano gledalo i znalo, imalo razlog za
11 strah.

12 Jedan od počinitelaca je Hrastov, ni do danas neosuđen. Iz proceduralnih
13 zavrzlama je čovek oslobođen postupka. Videćete šta znači pojam "ustaša" i kako
14 deluje ustaša. Svedoci su vam pričali: malj i kama. *Exhibit* 3 pokazuje mapu
15 ustaških zločina.

16 Sećate se u vezi, dok gledate ovaj film, da je u Drugom svetskom ratu u
17 NDH po Edmundu Glaiseu von Horstenau, nemačkom generalu, izaslaniku u Nezavisnoj
18 Državi Hrvatskoj poklano 750.000 ljudi. Časni Sude, poklano. Ne, dakle,
19 streljano. E, sada ćete videti kako to izgleda. Pogledajte malj šta radi, kako
20 izgleda glava kada je potrefi malj, a videćete i kako izgleda Srbin kada se
21 sretne sa ustašom. A to je... ovo su snimci iz 1991.

22 PREVODITELJ: Prevodioci mole gospodina Milovančevića da malo sporije
23 govori. Hvala.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Vidite vrat. Obratite pažnju na vrat. Čovek je zaklan.

25
26
27
28
29
30

1 Svedoci su potvrdili da su vojnici zarobljeni, razoružani, naterani da legnu i
2 onda je nad njima bio ma-sa-kr. Ovome je svedočio svedok Perić i pomenuli su
3 ovaj događaj mnogi drugi ljudi. Snimci su mučni. Žao mi je što smo prinuđeni da
4 ovo prikazujemo. E, pogledajte šta je ustaška kama i nož. Svedok Macura je
5 preveo knjigu italijanskog autora koji je govorio o ustaškim zločinima i kaže...
6 prikazao je križ, krst, kamu, pištolj i bombu gde rukovodstvo NDH kaže "pod ovim
7 znakovljem ćemo se boriti i pobediti". To što su činili 1941. do 1945., po
8 gospodinu Tuđmanu 1990., predstavlja izraz povijesnih težnji hrvatskog naroda.
9 Tužilac kaže "takvih reči Srbi nisu trebali da se plaše, to je bio izmišljen
10 strah, nije bilo govora mržnje, Srbi su to preuveličali, pre naglasili".

11 Pogledajte ove ljude. Oni su samo Srbi.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li da Vam postavim jedno
13 pitanje, gospodine Milovančeviću? Vidim da nekoliko leševa ima šavove na
14 grudima. Kako to? Da li je to zato što je izvršena operacija kako bi se utvrdio
15 uzrok smrti ili je to bio sastavni deo ubijanja? Dakle, da li su bili ubijeni
16 nožem i onda ponovo zašiveni? Dakle, ko ih je zašio?

17 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ne bih želeo da budem svedok o tome.
18 Prokomentarišaću samo ovaj film radi uštede vremena.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Znam, znam odgovor.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nemojte da svedočite.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Neću svedočiti. Samo ću Vam reći jednu stvar.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dopustite mi da ja kontrolišem
3 postupak. Ukoliko nemate dokaz u spisu na osnovu kojeg bi mogli da nam objasnite
4 kako je došlo do tog zašivanja, onda nam nemojte reći. Mislio sam da ćete nam
5 reći: "Svedok taj i taj nam je rekao: 'ovako je došlo do tih šavova'." Ako ne
6 znate, ako nemate taj dokaz, onda nemojte govoriti.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, neću govoriti o ovom pitanju koje ste
8 postavili. Poštujem Vašu naredbu. Samo ću Vam reći da ovaj dokaz počinje
9 snimanjem primopredaje tela. Dakle, ova tela na početku filma se iznose iz
10 kamiona. Oni su preuzeti tog trenutka od hrvatske strane i u takvom stanju
11 predati -

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine Milovančević.
13 Izvinjavam se. Molim Vas, nemojte da svedočite. Vi ste nam pokazali video
14 snimak. Vidimo šta je prikazano na tom video snimku. Ako nemate svedoka koji je
15 o tome govorio, onda nemojte da svedočite. Mi smo videli video snimak. On sam za
16 sebe govori. Možete nastaviti.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala.

18 Oružana pobuna o kojoj smo govorili važna je za ovaj postupak i slučaj
19 gospodina Martića zbog toga što je ona zamišljena, organizovana, pripremana
20 godinama od strane istih ljudi. Počela je, dakle, 1972. sa tom idejom...1971.,
21 tačnije. Vi ste me pitali da li je 1971. ili 1972. Masovni pokret, takozvani

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Masovni pokret, taj nacionalistički pokret u Hrvatskoj radi otcepljenja od
2 Jugoslavije je bio 1971. godine. Ispravljam se. Malopre sam dao pogrešnu godinu.

3 A ta oružana pobuna nije počela samim izbijanjem oružanih sukoba tačno
4 određenog datuma. Svedok Tužilaštva Maksi... pardon, svedok Odbrane, gospodin
5 general Đukić je rekao da je 23.03.1991. godine rukovodstvo Hrvatske proglasilo
6 JNA neprijateljskom silom. Svedok Tužilaštva Džakula, prvi svedok koji se
7 pojavio ovde, posvedočio je da je 1990. godine Hrvatska bila federalna jedinica
8 i da su prema tada važećem Ustavu Hrvatske Srbi i Hrvati u Hrvatskoj bili...
9 imali status nacije. Ovaj svedok je posvedočio da su na prvim izborima 1990.
10 godine - svedok Tužilaštva Džakula, Srbi na celoj teritoriji Hrvatske, osim u
11 pet opština, ogromnom većinom glasali za Savez komunista Hrvatske, Stranku
12 demokratskih promena Ivice Račana.

13 Ovaj svedok Tužilaštva posvedočio je da je za vreme predizborne kampanje
14 HDZ počeo sa isticanjem nove zastave, šahovnice, da su izgovarani
15 nacionalistički slogani, da je govoreno da su Hrvati podređeni Srbima u
16 Jugoslaviji, da Srbi domi...dominiraju na političkoj sceni. Tako se pripremala
17 oružana pobuna. Ovo je moj komentar, časni Sude, komentar Odbrane u završnoj
18 reči. Tako se kod hrvatskog stanovništva razvijala mržnja i netrpeljivost prema
19 Jugoslaviji i prema Srbima.

20 A u pogledu navodne podređenosti Hrvata Srbima u Jugoslaviji, ovaj
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svedok Tužilaštva je rekao da je Stjepan Mesić, Hrvat, bio predsjednik
2 Predsedništva Jugoslavije, znači predsjednik savezne države; da je predsjednik
3 Vlade bio Hrvat, Ante Marković; da je ministar spoljnjih poslova Jugoslavije bio
4 Hrvat, Budimir Lončar; da je ministar odbrane Jugoslavije bilo... bio poluhrvat,
5 Veljko Kadijević, kaže svedok Tužilaštva Džakula.

6 Tužilac je tog poluhrvata Kadijevića u svom *final briefu* proglasio za
7 Srbina Kadijevića. Da je komandant ratnog vazduhoplovstva Jugoslavije bio Hrvat
8 Antun Tus, onaj dezertjer koga smo pominjali malopre u dokumentima u vezi sa
9 Imrom Agotićem, svedokom Tužilaštva; da je komandant Savezne službe državne
10 bezbednosti Jugoslavije bio Hrvat Zdravko Mustač; da su ključne položaje u
11 jugoslovenskoj mornarici držali Hrvati generali; da je godinama general Špegelj
12 bio komandant 5. vojne oblasti; da je u to vreme, 1990. komandant 5. vojne
13 oblasti bio Slovenac, Konrad Kolšek sa sedištem u Zagrebu; da je komandant
14 Beogradske armije bio Makedonac Spirkovski.

15 Uprkos ovome... oprostite... uprkos ovome predizborna kampanja u
16 Hrvatskoj je govorila kako su Hrvati u Jugoslaviji iskorišćeni. Oružana pobuna
17 koju je vodilo hrvatsko rukovodstvo, vodstvo Hrvatske je bila zločin protiv
18 mira. Razbijana je suverena država Jugoslavija, stanje mira pretvoreno je u
19 stanje rata, izazvane su nesagledive posledice. Najteže posledice su bile po
20 srpsko stanovništvo u Hrvatskoj. I to stanovništvo nije stradalo od jednog
21 ekstremnog govora, kako kaže to kolega tužilac, od pojedinih ekstremista u HDZ-u

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i u političkom vrhu Hrvatske. Ono je stradalo zbog široko sprovedene kampanje
2 proglašenja Srba banditima, remetilačkim faktorom, ljudima koje treba
3 eliminisati.

4 Jeste čuli svedoka Odbrane (redigirano) Zagreba pod pret... zbog pretnje
5 klanjem. Čuli ste svedoka MM-90, ministar za pravosuđe i upravu, sudiju...
6 sudija iz Knina... iz Drniša koji je pobjegao iz Drniša 1990. jer mu je rečeno:
7 "Idi. Ne garantujemo ti ni život, ni posao. Porodica možda može da ostane još
8 dok ti... dok deca ne završe školu." To je bio maj 1990., a škola se završava
9 20. juna. Možda bi mogla da ostane, da bude... da preživi.

10 G. WHITING: [simultani prijevod] Izvinjavam se što prekidam, ali
11 gospodin Milovančević je pomenuo jednog vlastitog zaštićenog svedoka. To je u
12 redu 16, stranica 37.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, čini se da
14 osoba koju ste pomenuli je zaštićeni svedok, i to još svedok Odbrane.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam mu samo nav...naveo šifru MM-96, ali
16 sam možda dao podatke na osnovu kojih bi mogao biti prepoznat. Ali, to su toliko
17 podaci lične prirode. Ne protivim se da se to rediguje. Da ne gubimo vreme,
18 saglasan sam. Sve što mislimo da može poštovati -

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Red 16, na stranici 37 će biti
20 redigovan.

21 Možete da nastavite.

22 G. MILOVANČEVIĆ: /Prijevod engleskog transkripta: «Svedok»/ Odbrane
23 Branko Popović, čovek 25 godina pravnik u banci u Šibeniku. Videli ste čoveka,
24 gospodin čovek, pravnik. Miran, staložen, ozbiljan čovek. Sekretar SDS-a,

25

26

27

28

29

30

1 osnivač SDS-a sa gospodinom Raškovićem i Dobrijevićem. Svedoči da je bio izložen
2 kampanji progona. Tužilaštvo je tvrdilo "a gde piše u proglasu" koji potpisuje
3 20.000 građana Šibenika usred Evrope na kraju 20. veka "ta tri čoveka su
4 nepoželjna u gradu". Kaže "gde to piše da je progon?". To je cinično pitanje,
5 časni Sude. U proglasu koji potpisuje 20.000 ljudi i prati ga hrvatska štampa,
6 hrvatska televizija. Obavešten je o tome hrvatski Sabor; svedočio je svedok
7 Ličina. I mislim dokument... *exhibit* 880, izveštavanje štampe o tome.

8 Dakle, u proglasu piše: "Vi ste nepoželjni u ovoj sredini, bilo bi lepo
9 da iščeznete zauvek." Posledica toga da je on morao da napusti posao, da je
10 Jovan Rašković dobio otkaz i morao da ode, da je Dobrijević isto tako prošao.
11 Ali je posledica od tih individualnih mnogo gora. Ja govorim sada o sistemu i
12 nameri. Tako se indoktriniralo sopstveno hrvatsko stanovništvo da ima jedan
13 neprijateljski odnos prema manjinskom srpskom stanovništvu na teritoriji
14 Hrvatske: Srbi su zli, to su četnici, sve je protiv njih dopušteno. I jeste sve
15 bilo dopušteno.

16 Pogledajte na koji način svedok Tužilaštva Džakula kaže "predizborna
17 kapa... kampanja HDZ-a, to je april-maj 1990., može se kvalifikovati kao
18 nacionalistička u odnosu na Srbe". Srbi su bili posebno uznemireni i osećali su
19 strah. I to je vodilo reakciji Srba. Ali, vidite, časni Sude, tužilac kaže "ti
20 zločinački srpski rukovodioci, predstavnici Srba u Hrvatskoj, rukovodstvo
21 kninskih Srba, ovaj ovde navodni zločinac, gospodin Martić, stvarali su
22 preuveličani strah kod Srba da bi dobili podršku za svoje ideje". A evo šta kaže
23 svedok Tužilaštva, prvi svedok saslušan u ovoj sudnici, časni Sude. Kaže da
24 su... da je na prvim izborima gotovo kompletno stanovništvo srpske nacionalnosti

25

26

27

28

29

30

1
2 u Hrvatskoj glasalo za hrvatsku stranku Ivice Račana. I ovaj svjedok objašnjava
3 zašto je to bilo.

4   Kaže "Očekivali su da će ta stranka sa hrvatskim političarom Račanom
5 uspeti da obezbedi zajedničku budućnost između Srba i Hrvata u Hrvatskoj". To je
6 bilo očekivanje Srba kada su glasali za stranku SDP. Kaže "Očekivali su, ali su
7 bili iznevereni, da će ostati da žive u zajedničkoj državi Jugoslaviji, da se
8 Hrvatska neće otcepiti od Jugoslavije". Takvu aktivnost su očekivali od ove
9 stranke Ivice Račana. Očekivali su da će ostati da budu konstitutivni narod u
10 Hrvatskoj. Očekivali su da ih HDZ neće pretvoriti u nacionalnu manjinu.
11 Očekivali su da će biti zaštićeni umesto da budu otpušteni sa posla samo zbog
12 nacionalnosti. Posebno su bili zabrinuti zbog promene simbola Hrvatske. To je
13 izazivalo njihovu posebno veliku zabrinutost. I svjedok ovaj, Tužilaštva, Džakula
14 objašnjava. Pod tom zastavom su učinjeni strašni zločini u toku Drugog svetskog
15 rata.

16   Tužilac je u paragrafu 3 svog *final briefa* rekao: "Ne pričamo o 1941. do
17 1945." A znate zašto to kažem, časni Sude? Zato što samo nepominjanjem
18 strahovitih zločina počinjenih u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj prema Srbima od
19 strane ustaške vlasti, može, samo nepominjanjem tih zločina da gradi svoju
20 fikciju o navodnom lažnom strahu kod Srba. Ja ne znam kako kolegi tužiocu da
21 ilustrujem tu situaciju.

22   Zamislite da se u Britaniji, u Francuskoj, u Belgiji, u Holandiji,

23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Poljskoj 1990. pojavi vlada koja kaže naša zastava je Hitlerova zastava sa kukastim krstom. Pa svet bi se okrenuo naglavačke jer je ta zastava simbol zločina. Danas se reaguje kad se jedna zastavica takva pojavi. A ista je takva zastava šahovnica. Ne radi se o tome da je ona bila stari historijski hrvatski znak, pa su Srbi bili zbog toga protiv toga... protiv nje. Svedok Džakula kaže "Moji roditelji, moji dedovi su klani pod tom zastavom, oterani u koncentracioni logor". Potvrđuje *exhibit* 3 da je 750.000 pobijeno pod takvom zastavom. Tužilac, ja moram reći, 10 meseci bezočno kaže "Pa šta fali toj zastavi?". Pa neka proba da Hitlerovu zastavu postavi u svojoj državi. Pitaću ga za reakciju - i stanovništva i vlasti.

Upravo sa ovom predizbornom kampanjom, za koju je svedok Tužilaštva Džakula rekao da je bila nacionalistička, kaže da HDZ, svedok Džakula kaže, HDZ predlaže novi Ustav. Srbi... predlaže da Srbi postanu nacionalna manjina. U to vreme pogoršavaju se uslovi življenja Srba u svakodnevnom životu, u školi, u zdravstvu, u administraciji. Srbi su otpušteni ili ranije penzionisani samo zato što su Srbi. Dakle, 1990. godine Srbi su bili uznemireni i uplašeni, kaže svedok Tužilaštva, Džakula. Tužilac se ponaša kao da on nije doveo ovog svedoka.

Svaku rečenicu u ovome smislu ovog svedoka potvrdili su svedoci Odbrane. Tužilac se ponaša kao da to nije čuo i priča o svojoj tvrdnji kako je strah izmišljen. I postavlja pitanje svedocima. Ali pre nego što je on postavio pitanje našim svedocima o tom strahu, pogledajmo šta kaže svedok Tužilaštva

1 Džakula o tom strahu i reakciji srpskog stanovništva.

2   Kaže: "U toj predizbornoj kampanji, u tom početku 1990. godine, Tuđman
3 je govorio o toj Nezavisnoj Državi Hrvatskoj iz Drugog svetskog rata kao izrazu
4 istorijskih težnji hrvatskog naroda". Tuđman, predsednik Hrvatske, najmoćniji
5 političar u Hrvatskoj javno izjavljuje, kaže svedok Tužilaštva Džakula, da je
6 ponosan što mu žena nije ni Srpkinja, ni Jevrejka. Pitao je tužilac cinično: a
7 jeste li negde čuli javnu pretnju genocidom? Ja neko... ne znam kako da ovo
8 nazovem nego najavom zla.

9   Svedok je potvrdio da je čuo za generala Špegelja i za njegovu izjavu i
10 potvrdio oružanu pobunu, i potvrdio od strane 475 pa nadalje, da je Špegelj
11 rekao - to kaže svedok Tužilaštva Džakula - ovde... ovde nema više ništa za
12 armiju. Podsećam vas, armija je JNA, regularna oružana sila. To je oktobar 1990.
13 Govorimo o tome kada počinje oružana pobuna. Ona će biti kompletno unoš...
14 uništena, kaže Špegelj, po svedoku Džakuli. Odredio sam pet ljudi za svakog
15 oficira. Mi ćemo ih eliminisati fizički. Neko dođe na vrata, vrata se otvore.
16 Svedok Džakula ilustruje reči Špegelja: «Bang, bang, bang.» Puca pištolj. Onda
17 siđe niz stepenice pa sledećeg. Oni će biti, dakle oficiri JNA ubijeni na kućnom
18 pragu. Nijedan jedini oficir neće stići do kasarne, kaže general JNA u penziji,
19 Martin Špegelj, ministar odbrane Hrvatske, 1990. godine. A tužilac kaže "Srbi
20 nisu imali za strah... pravog razloga za strah".

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ali u istom ovom tekstu kaže svedok Tužilaštva Džakula: «Instrukcija je
2 sledeća - samo pištolj i jednostavno u stomak. To će biti rat. Neće biti milosti
3 ni za koga, ni za žene ni za decu. Jednostavno granate u stanove. A problem
4 Knina ćemo rešiti masakrom.» Oktobar-novembar 1990. godine, ministar odbrane
5 Hrvatske u novoj Hrvatskoj, nezavisnoj državi, pod Tuđmanovim rukovodstvom, kaže
6 svedok Tužilaštva Džakula: a Hrvatska je u to vreme bila federalna jedinica u
7 Jugoslaviji. ZNG nije mogao da postoji po Ustavu. I objašnjava: «Zbor narodne
8 garde, ZNG, znači predstavlja embrion hrvatske armije, formaciju ustanovljenu od
9 Tuđmana.» Znači, vidimo ko vodi oružanu pobunu i organizuje je. Post...postaje
10 ZNG poznat početkom 1991. Po jugoslovenskom Ustavu samo JNA može postojati
11 zajedno sa TO kao oružana sila na području Jugoslavije, pa prema tome i
12 Hrvatske.

13 Ovaj svedok je takođe objasnio da su nakon izbora i pobede HDZ-a i
14 pravljenje Vlade u maju 1990. godine počele pripreme za usvajanje novog Ustava
15 sa nekim novim odredbama. Pripremani su koraci za secesiju od Jugoslavije. Sve
16 više i više je govoreno protiv Jugoslavije i protiv Srba. Srbi su bili
17 otpušteni. Srbi policajci su slani u prevremenu penziju da bi dovedeni novi
18 hrvatski policajci bili. I onda govori da je reakcija Srba na to bila neko
19 samoorganizovanje, sabor u Srbu, pokušaji političke borbe političkim sredstvima.

20 Sabor u Srbu doneo deklaraciju o pravu na samoopredeljenje. Dakle, o
21 istorijskom pravu Srba da žive na teritoriji svoje republike Hrvatske, na svojim
22 nacionalnim i etničkim teritorijama. Mi smo sa Tužilaštvom usaglasili činjenicu
23 da je SAO Krajina proklamovana kao autonomija u sastavu Hrvatsku de...decembra
24
25
26
27
28
29
30

1 devedesete godine, 1990., da se na njenoj teritoriji primenjuju hrvatski zakoni.
2 A tužilac kaže: "Martić i drugi sa rukovodstvom Srbije pripremaju otcepljenje
3 Krajine i pripajanje Srbiji".

4 Tužilac ovde u ovoj optužnici tvrdi da postoji udruženi zločinački
5 poduhvat u smislu spa... stvaranja jedne države pod srpskom dominacijom,
6 zločinima očišćene od svih nesrba. Sudac /sic/ zastupa tezu o velikoj Srbiji od
7 koje je u slučaju Miloševića direktno odustao. I gde je Sudsko veće pitalo
8 postupajućeg tužioca: "Gospodine, mi smo spojili tri optužnice, hrvatsku,
9 bosansku i kosovsku protiv Miloševića zbog vaše teze o velikoj Srbiji". Njegov
10 direktan odgovor je bio: "Ja nikada nisam teretio gospodina Miloševića za veliku
11 Srbiju". A šta tužilac ovde radi? Tereti i Miloševića i Martića za ideju velike
12 Srbije. O tome ćemo se baviti nešto kasnije.

13 Ovo što sam do sada prikazao bio je jedan segment samo iz iskaza, iz
14 tužiočevih dokaza o atmosferi straha i linča koja je postojala na području
15 Hrvatske. Svedok Lju... Odbrane Ljubica Vujanić je svedočila da je bila na
16 sastanku u Predsedništvu Jugoslavije krajem 1990. godine sa gospodinom Babićem i
17 da je bila šokirana kad je čula da Srbi iz zapadne Slavonije govore da ljudi
18 nestaju. Svedok Odbrane Dobrijević je govorio o nestanku Srba. Da je u Sisku
19 ubijeno 611 ljudi. Ovde u sudskim spisima postoji dokaz, *exhibiti* 1013 i 1014
20 koje je gospodin Dobrijević potvrdio. Izveštaj *Amnesty Internationala* iz 2003. i
21 2004. o kampanji, sistematskoj kampanji progona u području Siska koja se sastoji
22 u tome da ljudi nestaju, da su ubijani, da su otimani, da im je prećeno, da su
23 ugroženi. Samo zato što su Srbi. Da ih sprovode, po tom *Amnesty Internationalu*,

24

25

26

27

28

29

30

1 hrvatska policija i vojska. Da nikome zbog toga nije suđeno.

2 Taj dokument govori o tome da je ta kampanja terora u Sisku izabrana
3 samo kao ilustrativni primer za široko rasprostranjenu kampanju protiv srpskog
4 stanovništva na celoj teritoriji Hrvatske. To kaže *Amnesty International*, u
5 *exhibitu* 1013 i 1014, da je ta kampanja posebno upravljena prema Srbima koji su
6 protiv samost... koji ne odobravaju samostalnost Hrvatske. A Srbi nisu
7 od...odobravali samostalnost Hrvatske. To su vam svi svedoci rekli, časni Sude,
8 zato što su se plašili ponavljanja zločina iz Nezavisne Države Hrvatske. I
9 tužilac kaže: "Ali nisu imali razloga da se plaše". Kaže: "Nisu imali razloga za
10 strah".

11 (redigirano)

12 (redigirano)

13 (redigirano)

14 (redigirano)

15 na pitanje tužioca: "Pa ko je Vama pretio da će da Vas ubije?", govorio
16 je o kampanji koja je postojala u Hrvatskoj. On kaže: "Rekao mi je čovek iz HDZ-
17 a: 'Ne garantujem ti ni život ni posao. Beži.'". I kaže: "Ja sam u maju 1990.
18 pobegao iz Knina". I kaže: "Na svakom koraku slogan 'Ubij Srbina'."

19 Kaže "Pevaju se pesme 'Mi Hrvati ne pijemo vina, nego krvi Srbina iz
20 Knina'". Zamislite javni nastup i javni milje u kome je to moguće. Ne u smislu
21 toga čak ni što vlasti to dopuštaju. Neki put je to teško sprečiti, nego u

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 smislu klime, raspoloženja među hrvatskim stanovništvom. Svedok Nada Pupovac
2 govori o pesmi "Moj nožiću crvenih korica, ti si željan srpskih džigerica" koja
3 se pevala i 1971., i 1990., i 1991.

4 Svedok Odbrane Dragišić govori o tome. "Bio sam", kaže, "na fudbalskoj
5 utakmici. Pobegao sam. Stadion kliče: 'Ubij Srbina'." Svedok MM-90 je
6 posvedočio: "Nisam se ja plašio hrvatske nezavisnosti. Plašio sam se zločina,
7 zla. Plašio sam se države koja to može počinuti." I na pitanje tužioca da li je
8 neko najavio genocid, ovaj svedok MM-90 kaže da je Tuđman u svojoj knjizi
9 napisao da je genocid u rubnim područjima koristan. Mi smo uveli kao dokaz
10 statut i program HDZ-a gde Tuđman kaže "NDH je ne samo kvislinška tvorevina",
11 dakle Nezavisna Država Hrvatska 1941. i 1945., "i fašistički zločin, nego izraz
12 povijesnih težnji hrvatskog naroda." I u tom istom govoru se poziva na idejne
13 osnove za program HDZ-a. Poziva se na Antu Starčevića, hrvatskog političara iz
14 19. veka, tvorca ideje o tome... rasne teorije da Srbe jednu trećinu treba
15 pobiti, jednu trećinu pokatoličiti, a jednu trećinu prognati. I tužilac uporno
16 pita svedoke, Srbe, ko je to najavljavao genocid. Šta znači kad šef države i šef
17 partije javno kaže: "Naš program u temeljima ima Antu Starčevića", sa ovakvim
18 rasnim pristupom, koga u tom govoru naziva ocem hrvatske nacije.

19 Stav je bio realan. A *Amnesty International* je u ovim dokumentima 1.013
20 i 1.014 potvrdio da je preko 100 ljudi nestalo u toj kampanji terora prema

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Srbima van ratnih područja. A svedok Dobrijević je potvrdio spisak od 611;
2 ljutio ga... se čak što ga ovde nismo predočili Sudskom veću. *Amnesty*
3 *International* je potvrdio da je 21. avgusta 1991. hrvatska kaznena ekspedicija
4 prošla banijska sela Trnjane, Čakele, Bestrmu, pucala i ubila 21 seljana. Sve
5 ono što je svedok Dobrijević govorio.

6 I ne pričamo mi ovo, časni Sude, da bi opravdali zločin, ako su
7 počinjeni ovako kako tvrdi tužilac, drugim zločinima druge, treće ili pete
8 strane. Ne, nego rušimo osnovnu tezu iz tužiočevog koncepta udruženog
9 zločinačkog poduhvata da je strah bio izazvan manipulacijom, da je preuveličan,
10 da nije bio osnovan, da je bio bezrazložan, da se radilo o pojedinačnim
11 ekstremistima. Pa svedok Odbran... svedok Tužilaštva Kirudja je posvedočio da je
12 u sastancima sa ministrom odbrane Hrvatske stalno dobijao poruku "Recite Srbima
13 da će ih dohvatiti" - Janko Bobetko kaže - "Recite Srbima da će ih dohvatiti
14 dugačka hrvatska ruka".

15 Kada pogledate sve ove stvari, dakle, do organizovanja Srba na području
16 Krajine, da se ne bavimo tim detaljima ponovo po ko zna koji put, došlo je iz
17 razloga koji su detaljno objasnili svedoci Odbrane: (redigirano), svedok
18 Tužilaštva Džakula i mnogi drugi. Svedok (redigirano), svedok MM-90 takođe,
19 svedok Džakula su potvrdili da se radilo o reakciji na autizam hrvatske vlasti
20 koja je na zahteve za kulturalnom autonomijom odgovarala državnim terorom,
21 koja je slala trupe na teritoriju sa hrvatski.... sa srpskim stanovništvom,
22 razoružavala policijske stanice, regularne policijske stanice MUP-a Hrvatske
23 koje su postojale na tim većinskim srpskim područjima.

24 I prema *exhibitu* 1005, tako oduzeto oružje delilo hrvatskom stanovništvu
25 po lokalnim zajednicama u Obrovcu, Benkovcu, Zadru. Taj *exhibit* 1005, to je

26

27

28

29

30

1 pismo, protest 142 milicionera i srpske i hrvatske nacionalnosti iz SUP-a Zadar
2 zbog toga što se u oktobru 1990. godine dešavaju takve stvari. Kada u
3 višenacionalnoj sredini jednonacionalno naoružavate većinsko stanovništvo i
4 organizujete oružanu pobunu, onda manjinsko stanovništvo može samo da oseća
5 strah i da očekuje zlo. To je potvrdio i svedok MM-90. I sve ovo što su Srbi
6 činili, kaže svedok (redigirano), svedok Odbrane, bila je jedna logična
7 reakcija. Ekskomunicirali su nas. Svedok (redigirano) kaže "Srbi su stavljeni,
8 srpska zajednica u Hrvatskoj u stanje civilne smrti".

9 Svedok (redigirano) kaže: "Prekinuli su sve veze u školstvu, zdravstvu,
10 pros..., upravi, policiji. Nema ničega. I mi moramo da se samoorganizujemo, da
11 pravimo svoje organe da bi mogli da preživimo kao ljudi". I to su ti organi
12 Krajine. I to su te akcije koje tužilac predstavlja kao realizaciju udruženog
13 zločinačkog poduhvata.

14 G. WHITING: [simultani prijevod] Izvinjavam se, ali ponovo je jedan
15 zaštićeni svedok pomenut imenom. To je na stranici 47, red 8. Možda je to i u
16 20. redu, 46. stranice. Nije dovoljno jasno u zapisniku, naime.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, molim Vas da
18 ne pominjete svedoke po imenu.

19 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ pomenuo svedoka po imenu, časni Sude.
20 Nijednog zaštićenog. Da li ga kolega... Koga? A, evo, recite mi. Pokažite mi u
21 kom redu. Ja bi voleo to da vidim. MM-90 je zaštićeni svedok. Ja sam pomenuo MM-
22 90. Ne znam da li sam... nisam svestan, oprostite, ja uopšte nisam svestan

23
24
25
26
27
28
29
30

1 činjenice da sam eventualno nekog...

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, nije da se
3 svađamo, nego moramo puno posla da obavimo.

4 G. WHITING: [simultani prijevod] To je neposredno nakon što se pominje
5 MM-90. "Sve što su Srbi uradili, kaže svedok" i onda stoji ime. To je red 7
6 stranica 40... ne red 8, stranica 47.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, i onda tu ima ime. I gospodine
8 Whiting, na kojoj je to stranici?

9 G. WHITING: [simultani prijevod] Mislím da se to takođe pojavljuje i u
10 redu 20 na prethodnoj stranici 46.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Molim da se rediguje to ime.
12 Dakle, red 20, stranica 46 i stranica 47, red 8. Molim da se pogleda takođe i
13 stranica 44, redovi 18 do 22. Da, na stranici 44 ako biste poslušali o čemu
14 govorimo, gospodine Milovančeviću, onda biste mogli na pozitivan način da
15 doprinesete ovome. Dakle, stranica 44, red 18. Onda kažete "Oprostite".
16 Pominjete zatim pseudonim i zatim navodite njegov položaj i zatim još jedan
17 položaj.

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Prihvatam sve. Oprostite. Prihvatam.
19 Nehotice je.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da se stoga takođe rediguje
21 stranica 44, redovi 18 do 22. Da, dakle do reda 22. U redu. Pored onih drugih
22 redova koje je već pomenuo gospodin Whiting. Puno Vam hvala.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Izvolite, možete da nastavite, gospodine Milovančeviću.

2 [Suci vijećaju]

3 G. MILOVANČEVIĆ: Sve što je tužilac u svojoj završnoj reči, *final*
4 *briefu*, tvrdio događanjima u Pakracu, u Plitvicama, u Borovu Selu, dogodilo se
5 suprotno onome što kaže njegov tužilac... svedok Džakula. Svedok Džakula za
6 Pakrac kaže da su u postojeću stanicu miliciji poslani novoformlje...
7 oformljeni policajci, redarstvenici naoružani automatskim puškama, i da je
8 predsednik opštine sa šefom policije, do tada postojeće, rešio da ih razoruža
9 jer su automatsko oružje u vreme kad nema sukoba nosili po gradu i kući.

10 Kad je to učinjeno, došli su hrvatski policajci sa oklopnim vozilima i
11 pucali. Tužilac to drugačije predstavlja iako njegov svedok priča ovu priču.
12 Takođe je svedok Džakula objasnio da je na Plitvicama došlo do oružanog
13 incidenta 31. marta 1991., ali potpuno ignoriše činjenicu koju je istakao
14 gospodin Džakula da je 30. marta, dan ranije, rukovodstvo SDS-a dogovorilo da
15 ide u pregovore sa hrvatskom stranom i da je poslana poruka. Odgovor na takvu
16 poruku Srba je bio upad specijalaca na verski praznik kada se takav upad po
17 logici stvari ne očekuje, kada je to svetogrđe. Pa ovaj svedok Džakula kaže:
18 "Učestvovao sam u pregovorima." Tada je zarobljen, inače, budući predsednik
19 Republike Srpske Krajine, Hadžić, i teško prebijen.

20 Kaže svedok Džakula: "Učestvovao sam u pregovorima da se barikade srpske
21 u Borovu Selu uklone, u pregovoru sa hrvatskim vlastima." I Srbi su to pristali.
22 Nakon tog upadaju dva autobusa policajaca i dolazi do oružanog sukoba gde ginu i
23 jedni i drugi i interveniše JNA da ih rastavi. A tužilac kaže: "Evo dokaza o
24
25
26
27
28
29
30

1 udruženom zločinačkom pothvatu". Martić je poslao svoje da napadnu hrvatski MUP.
2 Neverovatno!

3 Svedok je potvrdio da je Tuđman u Trogiru 5. maja 1991. pozvao
4 stanovništvo na pobunu, na da... demonstracije protiv JNA, da je sutradan u
5 Splitu u ogromnim demonstracijama udavljen vojnik JNA; da je čuo za masovne
6 nestanke Srba u Sisku, da su u oktobru i novembru 1991. u Pakračkoj Poljani i
7 Marijinom Selu - to su podaci koje Tužilaštvo odavno ima, sigurno - osnovani
8 kampovi za likvidaciju Srba koji su dovođeni iz Zagreba i drugih gradova,
9 ubijani brutalno, mučeni i ubijani, masakrirani. Srbi iz Zagreba i drugih mesta
10 u Hrvatskoj, kaže na strani 529 transkripta svedok Tužilaštva Džakula, dovođeni
11 su bez naloga za hapšenje, bez ikakvog osnova i ubijani zato što su Srbi.
12 Potvrđuje ovaj *exhibit* koji smo malopre videli, 926, na koranskom mostu. Kaže...
13 kaže na strani 533 transkripta da je lično svedok događaja u zapadnoj Slavoniji
14 u oktobru, novembru i decembru 1991., da je hrvatska vojska i policija napala ta
15 područja, da je izmasakrirala stanovništvo. Potvrdio je navod i izveštaj da je u
16 tim operacijama u opštinama Daruvar, Podravska Slatina, Grubišno Polje, Pakrac,
17 Okučani, uništeno od oktobra do decembra 1991. 4.118 srpskih kuća, 27 srpskih
18 crkava. Potvrđuje podatak da je 1991. godine na području Hrvatske uništeno preko
19 80 srpskih crkava.

20 Potvrđuje dokument kriznog stožera u Slavonskoj Požegi kojim se nalaže
21 srpskom stanovništvu da napusti sela, da ponese novac i dragocenosti i da ode. I

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 potvrđuje: oni koji su otišli i nisu pali Hrvatima u ruke su ostali živi. Sela
2 su spaljena sa onima koji su u selima ostali. To kaže na stranama 537 i 538
3 transkripta.

4 Čujete li, časni Sude, šta kaže svedok Tužilaštva? Strašni zločini
5 protiv međunarodnog humanitarnog prava na području Jugoslavije o kojima govori
6 svedok Tužilaštva izvršen je 1991. Da li je Tužilaštvo procesuiralo ove zločine?
7 A ima obavezu odlukom o osnivanju ovog Tribunala. A zašto nije? I zašto kaže da
8 je pominjanje ovih zločina odbrana principom *tu quoque*?

9 Ovaj svedok Tužilaštva pominje da je potpisao Daruvarski sporazum sa
10 svedokom (redigirano), da se tim sporazumom uz posredovanje Ujedinjenih nacija
11 previd...predvidela normalizacija života, sitni koraci ka uspostavi poverenja.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Molim Vas, redigujte ovu rečenicu. Pomenuo sam ime
13 čoveka.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Stranica 51, redak 11.

15 Molim da se taj redak redigira.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nastavite, gospodine Milovančeviću.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Objasnio je svedok Džakula da je suprotno dogovoru,
19 hrvatska strana obelodanila sporazum, a nije smela to da učini, i da je izmenila
20 tekst sporazuma. Dala je neistinito saopštenje da su Srbi pristali da se

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 reintegriraju u Hrvatsku, na mirnu reintegraciju, što je onda dovelo do reakcije
2 u samom srpskom stanovništvu, u samom srpsk... među samim srpskim političarima
3 koji su to smatrali izdajom. I logično je da bi takav postupak bio izdaja. Ali
4 to što su ... što je hrvatska strana javila nije bio tekst Daruvarskog
5 sporazuma.

6 Hrvatska strana je time postigla dve stvari. Izigrala je sporazum, a
7 Srbi su optuženi da ga ne sprovode. A u ovom konkretnom postupku gospodin Martić
8 je optužen da je hapsio gospodina Džakulu i ovog drugog čoveka koji je sa njim
9 potpisao - sad mu ne znam oznaku... broj kao svedoka - samo zbog toga što su
10 hteli da pregovaraju sa Hrvatima, što je totalna neistina.

11 Svedok koji je hapšen zajedno sa Džakulom... probaću sada da mu nađem
12 broj, oprostite. Ne ide mi od ruke, časni Sude. Da ne gubim vreme, dakle, svedok
13 koji je potpisao sporazum zajedno sa Džakulom i koji je hapšen, objasnio je -
14 prepoznaćemo ga lako, a ju ću nakon pauze reći njegovu oznaku - potvrdio je da
15 je naknadno saznao da nije hapšen od strane Martića, da Martić ne stoji iza
16 nje... predsednik republike, ministar unutrašnjih poslova ne stoji iza njegovog
17 hapšenja, da se radi o nekim drugim obračunima i ljudima, a da je on pogrešno
18 verovao da Martić stoji iza njegovog hapšenja.

19 A to je verovao i gospodin Džakula koji je ovde bio svedok, samo zbog
20 toga - radi se o svedoku 105, svedoku Odbrane 105 - samo zbog toga što je
21 pogrešno bio ubeđen da Martić stoji iza njegovog hapšenja - izgleda da sam
22 pogrešio, radi se o svedoku 75. Dakle, svedok MM-75 je objasnio, pogrešno je
23 verovao da Martić stoji iza njegovog hapšenja i pogrešno je verovao na tako...

24

25

26

27

28

29

30

1 na osnovu takve pogrešne premise da je razlog protivljenje mirovnom sporazumu.
2 Mnogi svjedoci Odbrane su potvrdili da su Srbi bili manjina, slabo organizovani,
3 ugroženi.

4 Svedok Odbrane Barriot, pukovnik francuske vojske potvrdio je opštu
5 nestašicu svega: struje, vode, goriva, lekova, olovaka za školu. Ničega nije
6 bilo. I taj svedok Barriot rekao je jednu istinu koja tužiocu očigledno ne prija
7 jer je ne uzima u obzir: da su Srbi u takvoj nestašici - a on se u to uverio kao
8 oficir UNPROFOR-a 1994. godine u Glini - poslednje rezerve lekova, krvi davali
9 na lečenje civila muslimanske nacionalnosti, nesrećnika koji su pobjegli iz Bosne
10 u Republiku Srpsku Krajinu bežeći od Al... vojske Alije Izetbegovića.

11 Taj svedok Barriot je potvrdio da je bio u Kninu, da je bio u Glini, u
12 bolnici gde su radili Hrvati kao osoblje, da je bio širom Krajine u
13 najzabačenijim selima, da nigde nije video mržnju u netrpeljivost prema
14 hrvatskom stanovništvu. Da to nije bila politika koju je on sretao na terenu.

15 Zašto to govorim vezujući za ovu oružanu pobunu i za ovo što se dešavalo
16 1990. i 1991.? Da bi pokazao da su tvrdnje tužioca o tome da je hrvatsko
17 stano... srpsko stanovništvo neosnovanom politik... neosnovanom političkom
18 propagandom preplašeno, pa okrenuto da mrži... mrzi hrvatsko stanovništvo, da su
19 te tvrdnje apsolutno neodržive i demanotovane čitavim nizom dokumenata. A
20 tužilac je juče pomenuo oštećene žrtve Antu Marinovića i Jasnu Denona, žrtve
21 ovog tragičnog događaja u Bruškoj. Tužilac tvrdi da zna ko je počinilac. Kaže:
22 "Jasni Denoni je onaj ko je došao da pobije ljude i rekao: 'Ovde policija'". Za
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tužioca je dovoljno, iako niko nije prepoznao ljude, nije video ko su, da tvrdi
2 da je dokazano da je to Martićeva policija.

3 Ja ću pitati da li je normalno i logično da onaj koji dođe da ubije sebe
4 predstavi? Ako je zaista ubica policajac, pa policija koja je došla na uviđaj
5 pronaći će takvog. Ne, časni Sude, nego taj bandit, taj monstrum koji je došao
6 da ubije 10 ljudi je samo tražio način, najlakši način da mu se otvore vrata.
7 Jer je to bio mrak. Mi smo bili u Bruškoj. Zabačeno selo, mrak, kamenjar, polje.
8 Tamo se lako ne otvaraju vrata noću.

9 Ali ako kažete bilo kome na kugli zemaljskoj: "Policija!", pa taj mora
10 da otvori vrata. A onda je usledila vatra. Podsećam vas na taj tragični događaj
11 zato što je to ilustrativan primer kako tužilac konstruiše svoju optužnicu. Jer
12 nije sporno da su ti ljudi žrtve. Ti ljudi nisu svedočili u udruženom
13 zločinačkom pothvatu.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li imamo
15 dokaze o tome da je ta osoba bila masakrirana na taj način kao policajac ili je
16 to Vaše tumačenje.

17 PREVODILAC: Ispravka prevodioca: Da se ta osoba pretvarala da je
18 policajac.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude...

20 NEPOZNATI GOVORNIK: Samo hipotet...

21 G. MILOVANČEVIĆ: ... tužilac mora da dokaže da taj čovek jeste
22 policajac. A ja ne moram da dokažem da nije. Dovoljno je da to dovedem u sumnju.
23 I ja kažem, logična je pretpostavka -

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, oprostite, oprostite,
25 gospodine Milovančeviću. Nama su jasne obaveze Tužilaštva, ali morate shvatiti i
26 koje su obaveze i Odbrane, a to je da se ne proizvode dokazi tokom argumenata.

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Ovo je veoma jednostavno pitanje: da li imate neke dokaze u vezi toga da se ta osoba izdavala za policajca ili ne?

G. MILOVANČEVIĆ: Imamo posredne dokaze, časni Sude. Upravo sam o tome hteo da govorim. Ove dve preživjele žrtve, Jasna Denona teško povređena i Ante Marinović sa šest ili sedam prostrelnih rana otišli su kod Srba, Ante Marinović u srpsko selo da traži pomoć. Pa je... su Srbi pozvali hitnu pomoć i prebačeni u kninsku bolnicu. I oba ova oštećena, obe ove žrtve kaže da su tamo dobile maksimalnu pomoć, da im je pružena sva nega, da je policija izašla na uviđaj i razgovarala sa njom i to je posredan dokaz koji govori o odnosu Srba prema tim Hrvatima. I koji vodi nas zaključku da je ta priča o policajcu kao izvršiocu potpuno nepodržana bilo kakvim ozbiljnim dokazom, i nijednim. To čak nije ni sumnja.

SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, zaista se trudim što više i pokušavam da vidim na koji način gostoljubljivost srpskog naroda je indirektna potvrda da se osoba koja je napala se lažno izdavala za policajca. No, u svakom slučaju, to je ono što Vi iznosite. Izvolite, možete da nastavite.

G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Ono što sam hteo da kažem, to je: da su Jasna Denona i Ante Marinović kao svedoci Tužilaštva i kao oštećeni direktna negacija tvrdnje Tužilaštva da je Martić sa kompanijom koja je optužena

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

realizovao strah kod Srba od Hrvata, pa ga pretvorio u mržnju prema Hrvatima i netrpeljivost prema Hrvatima. Ove dve teško povređene hrvatske žrtve, sa kojima saoče... saučestvujem, svedoče o odnosu srpskog stanovništva, o odnosu srpske policije koja je izašla na uviđaj, koji su je vozili iz bolnice, o odnosu Srba koji su Jasnu Denonu godinu dana držali u svojoj kući. U potpuno naoružanom selu je ona bila bezbedna.

Tužilac čini neverovatnu stvar. Pominje incident u kninskoj bolnici gde dolazi neko u uniformi - i treba verovati to tom Anti Marinoviću, oštećenom; zašto bi on to čovek izmislio - kaže, dolazi čovek i kaže: «Ovog ustašu treba ubiti». Za tužioca je takav detalj dovoljan da izvodi zaključak o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata.

A ne kaže on, časni Sude, ono što je taj isti svedok, njegov svjedok rekao, da je Srbin lekar, koji je tom čoveku spasao život, tu protuvu izbacio napolje iz bolnice. To je odnos, u ovom slučaju zdravstvene službe za koju je verovatno zašlu... zaslužan i gospodin Martić kao član Vlade prema stanovništvu hrvatske nacionalnosti i prema onima koji bi da ih ugrožavaju.

Svedok Tužilaštva Džakula je potvrdio i ono što se događalo u Medačkom že... džepu i potvrdio izjavu Jean... generala Jeana Cota i saznanje, "taktika spržene zemlje". Svedok Tužilaštva Kirudja je potvrdio da je razlog za operaciju u Medačkom džepu bila politička situacija, najavljeni pregovori sa hrvatskom stranom. O tome je govorio i svedok Odbrane Jarčević. Kaže: "Dolazi nam

1 predstavnik UNPROFOR-a da razgovaramo i nama stiže informacija - Hrvati napali".
2 To kaže svedok Odbrane, može mu se ne verovati. Ali radi se o Knutu
3 Vollebaeku kao političar koji je nudio preg...pregovore. A... ali kaže svedok
4 Tužilaštva Kirudja: "U to vreme Hrvatska je htela da otkaže gostoprimstvo
5 UNPROFOR-u i htela je da ovom akcijom minira potpisivanje sporazuma o
6 definitivnom prekidu vatre koji je bio zakazan i predviđen na britanskom nosaču
7 aviona *Invincible* u Jadranu". A tužilac sve vreme optužuje srpsku stranu da
8 minira sporazume i da hoće rat. Tridesetak hiljada naoružanih Srba, kaže
9 tužilac, hoće da vojno porazi teško naoružanu hrvatsku vojsku. Krajem 1991.,
10 videli smo dokaz, imala je 200.000 ljudi i 63 brigade.

11 A gospodin Kirudja, sledeći svedok Tužilaštva je objasnio: "Hrvatska je
12 bila naoružana i gomilala je oružje i dalje". A svedok Odbrane Barriot je rekao
13 da su Hrvatsku organizovali i naoružavali SAD, da je nevladina američka
14 organizacija MPRI sa sedištem u ambasadi u Zagrebu, u američkoj, kod onog
15 gospodina sa tenka Galbraitha, i sa CIA-om organizovala, opremala i obučavala
16 hrvatsku armiju uprkos činjenici da postoji embargo na uvoz oružja. Da li je
17 zato gospodin Galbraith, kao svedok, ovde bio zaštićen od postavljanja pitanja.

18 PREVODITELJICA: Sudac nije uključio mikrofona.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Sada ćemo imati pauzu do 12.30h.

20 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ... Početak pauze u 12.02h

2 ... Sjednica nastavljena u 12.29h

3 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

4 Izvolite sjesti.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hoćete li Vi preuzeti, gospodine
6 Peroviću?

7 G. PEROVIĆ: Ne, časni Sude. Kolega Milovančević je samo za momenat
8 izašao. Ja mislim da.... Evo.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Gospodine Milovančeviću,
10 prije nego što nastavite, Vi ste spomenuli prije pauze nešto čime je upravljala
11 CIA. Ja ne znam imate li Vi neke dokaze za to, odnosno da li smo mi dobili neke
12 dokaze za to.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude. Pukovnik francuske vojske, svedok
14 Odbrane, Patrick Barriot, pripadnik UNPROFOR-a rekao je, posvedočio je pod
15 zakletvom da je od francuskih vojnih izvora, od izvora UNPROFOR-a, ličnim
16 uviđajem na terenu utvrdio da je nevladina privatna organizacija MPRI
17 naoružavala Hrvatsku u sedištu ambasade Amerike u Zagrebu gde je bio ges...
18 gospodin Galbraith, da je u tome učestvovala CIA, da je operacija "Oluja"
19 otvorena dejstvima američke avijacije po srpskim položajima, da je pre toga
20 am... sa dva aviona, sa nosača aviona Theodore Roosevelt, da je time otvoren put
21 hrvatskoj vojsci, a da je pre toga američka avijacija dejstvovala po aerodromu
22 Udbina. To je, dakle, dokaz je i iskaz pod zakletvom svedoka, pukovnika
23 Barriota.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro. Hvala Vam, gospodine
25 Milovančeviću. Samo da Vas podsjetim gospodine Milovančeviću, morate završiti
26 danas.

27 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, to će teško biti i mislim da je teško
28 ograničiti i oduzeti reč Odbrani u fazi završne reči. Vi ste me juče pitali da
29 li mogu da dam procenu. Ja sam rekao da mi je to teško. Ja sam bio samo iskren i
30 pošten prema Sudskom veću. Najlakše mi je juče bilo da kažem "završiću danas",

1 pa da ne budem u situaciji da to učinim. Ja sam bio čestit prema Vama. I sada ću
2 preduzeti mere da se bavim daljim temama koje su relevantne za Odbranu i gledaču
3 da budem najefikasnije moguće. Hvala Vam.

4   Želeo bi na samom početku samo da otklonim jednu zabunu koju sam lično
5 napravio. Pominjao sam svedoka koji je zajedno sa gospodinom svedokom Tužilaštva
6 Džakulom potpisao Daruvarski sporazum, pa mu nisam znao oznaku. To je svedok
7 Odbrane MM-105. Dakle, pominjao sam oznaku 115 i 75. Pogrešio sam oba puta.
8 Dakle, potpisnik Daruvarskog sporazuma zajedno sa gospodinom Džakulom je
9 svedok... svedok Odbrane MM-105. To je korekcija. Hvala.

10   Vidite, časni Sude, kada se... zašto je Odbrana potrošila ovoliko vreme
11 na ukazivanje na činjenice koje smo mi ovde zajedno slušali i na dokaze koje smo
12 zajedno izvodili? Samo zbog toga da bi pokazala koliko su tužiočeve tvrdnje o
13 postojanju udruženog zločinačkog poduhvata suprotne stvarnom zbivanju na terenu.

14   Predstavljaju jednu iskrivljenu sliku iskrivljenog prilaza na
15 ograničenom prostoru izdvojenog iz prostora, vremena i realnih zbivanja. To je
16 imaginacija. Udruženi zločinački poduhvat Tužilaštva ovako kako ga predstavlja i
17 kako tereti gospodina Martića je imaginacija. Vrlo je bitno sada ukazati na
18 sledeće stvari. Šta su ključni dokazi Tužilaštva za tvrdnu o postojanju
19 udruženog zločinačkog poduhvata? Jedan dokaz, najznačajniji jeste svedočenje
20 gospodina Babića. To je svedok koji se u toku unakrsnog ispitivanja ubio.

21   U ovom slučaju, gospodina Martića, doneta je odluka da njegov iskaz
22 ostane u sudskim spisima iako takav slučaj ne postoji u praksi civilizovanog
23 sveta. Dosada. Ne... dakle, ono što je do sada postojalo da svedok u toku
24 saslušanja umre. Ovde je čovek u toku unakrsnog ispitivanja sebi oduzeo život.

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, gospodin Babić je činom samoubistva demonstrirao nervno rastrojstvo. On
2 kao svedok nije mogao da svedoči pred ovim Tribunalom. Parkerova komisija je
3 zabeležila čak i zapažanja Sudskog veća, da je primetilo da je gospodin Babić
4 uoči samoubistva pokrивao lice rukama, da je bio nervozan. Primetila je...
5 primećeno je i zapažanje obezbeđenja da je često pio vodu. Parkerova komisija je
6 zabeležila još druge stvari, da se gospodin Babić osećao iskorišćenim. Ono što
7 je bitno, moram preći na suštinu:

8   Ostavljanje izveštaja svedoka koji je svedočio u uslovima nervnog
9 rastrojstva znači prihvatanje mogućnosti da nervno oboleo čovek bude
10 najznačajniji svedok u ovom sudskom postupku, najznačajniji svedok Tužilaštva.
11 To je jedna stvar. Druga stvar, ovakvom odlukom Odbrana je teško oštećena.
12 Narušen je član 21 Statuta koji kaže da Tužilaštvo i Odbrana imaju pravo da
13 ispituju svedoke pod istim okolnostima. Mi nismo uspeli da unakrsno ispitiv...
14 ispitate svedoka Babića. I ta se šteta ne može ničim nadoknaditi, jer je trebalo
15 gospodina Babića ispitati o okolnostima koje bi možda potvrdile ili demantovale
16 njegovu... način na koji je zaključivao, priznanje kako je svedočio, šta se tu
17 dešavalo.

18   Za razumevanje pristupa Odbrane pitanju statusa izjave gospodina Babića
19 bitne su sledeće činjenice: svedok Tužilaštva Radoslav Maksić za gospodina
20 Babića je rekao da... da je imao vlast, ovlašćenja kao predsednik Vlade nad MUP-
21 om, kao ministarstvom, i da je Martić odgovarao Babiću. Da Babić i Martić nisu
22 imali nikakvu komunikaciju, strana 1175 transkripta.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Da ih svedok Maskić nikada nije video zajedno. Da se njih dvojica nisu
2 mogli složiti ni o čemu. Utisak svedoka Tužilaštva Maksića jeste da je to
3 Babićeva greška. Kaže svedok Maksić na strani 1176 transkripta: "Babić je bio
4 potpuno narcisoidan i nije prihvatao bilo čije mišljenje osim sopstvenog". Za
5 *exhibit* 132, odluku Babića o razrešenju komandanta TO Krajine, generala Đujića,
6 u kojoj Babić navod da Đujića razrešava na zahtev Đujića zbog godina i bolesti,
7 svedok Maksić, svedok Tužilaštva Maksić, pod zakletvom kaže: "Babić laže. Nikada
8 general Đujić nije podneo takav zahtev, već je pravi razlog neslaganje Babića sa
9 Đujićem".

10 *Exhibit* 128 kaže, svedok Maksić: "Odluka Babića, predsednika Vlade
11 Krajine, o imenovanju ovog svedoka Maksića, za komandanta TO je doneta onda kada
12 Babić nije imao pravo da to uradi. Babić je ovom svedoku radio što je hteo." I
13 svedok Maksić objašnjava da je obavestio svoju komandu, SSNO, i pozvan je nazad
14 u Beograd.

15 Sledeći svedok koji je govorio o gospodinu Babiću je Ljubica Vujanić,
16 svedok Odbrane, dugogodišnji pravnik, predsednik Komisije za izbore centralne
17 republičke komisije RSK. Kaže da je Babić nakon sukoba na Plitvicama preko
18 Izvršnog veća doneo odluku o pripajanju SAO Krajine Srbiji, da je to Babić
19 uradio kao predsednik Izvršnog veća. Dalje kaže da je Babić sastavio tekst
20 glasačkog listića i rekao - ova svedokinja citira Babića, kao suradnik Babićev i

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kao član komisije koji je radio sa tim listićem: "Milošević se žestoko ljuti.
2 Bio je protiv prisajedinjenja. Bio je samo za pitanje o opstanku u Jugoslaviji."

3 Ova svedokinja, Ljubica Babić /sic/, je objasnila da je Babić pod
4 uticajem Miloševićeve ljutnje promenio referendumsko pitanje utoliko što je
5 svome tekstu, "Da li ste za prisajedinjenje Srbije... Srb... Krajine Srbiji?",
6 dodao i deo pitanja "...i za ostanak u Jugoslaviji". I ova svedokinja potvrđuje
7 da je Babić radio ono što je hteo, suprotno Miloševićevom stavu. To je odluka,
8 exhibit 144 što se tiče ovog pitanja. Odluka o pitanju na referendumu.

9 Svedokinja Ljubica Vujanić, svedokinja Odbrane je posvedočila da je kao
10 član komisije, ovlašćena od Skupštine SAO Krajine, nosila rezultat referenduma
11 koji je bio **za** ostanak u Jugoslaviji i pripajanje Srbiji ovako kako je glasilo
12 pitanje. Da je tu odluku nosila u Beograd, da Skupština Srbije nije htela da ih
13 primi i da Milošević uopšte nije hteo da prihvati taj izveštaj. A tužilac kaže
14 da prihvata Babićevu tvrdnju da je to Babić uradio po dogovoru sa Miloševićem.
15 Javno su pričali jedno, a tajno radili drugo.

16 Svedok Odbrane profesor Lazar Macura, profesor eng... prevod... profesor
17 i prevodilac engleskog i italijanskog kaže "Babić kao predsednik opštine je
18 proglasio ratno stanje". A to nije mogao. Samo šef države može da proglasi ratno
19 stanje. Predsednik opštine može da po... proglasi vanredno stanje. Što se tiče
20 odluke o referendumu u aprilu 1991., svedok Macura potvrđuje ovo što je rekla
21 Ljubica Vujanić, da je Milošević bio protiv Babićevog stavnja... stava da

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 referendumsko pitanje bude o prisajedinjenju Srbiji. Da je Milošević bio samo
2 eventualno za pitanje o ostanku u Jugoslaviji. Svedok Macura izričito kaže da
3 Milošević nije hteo da čuje za prisajedinjenje, a da je Babić ostao pri svome.

4 Na kraju, kaže svedok Macura: "Kada Babić formira Vladu SAO Krajine 29.
5 maja 1991., Milošević je bio protiv toga. Bio je za mnogo niži institucionan...
6 institucionalni oblik, manji od vlade. Ali da je Babić ostao pri svome". Svedok
7 Macura je potvrdio da je Milošević bio za Vanceov plan, a da je Babić bio protiv
8 toga, kao i ovaj svedok, i da je to dovelo do otvorenog sukoba. Svedok Macura
9 kaže da je Jugoslavija, pa i Milošević, prihvatila Vanceov plan jer nije htela
10 da bude žrtva sukoba u Krajini. Da je Jugoslaviji bilo jasno da se Krajina mora
11 vratiti u okvire Hrvatske iako to nije pisalo u Vanceovom planu.

12 Svedok Macura je potvrdio da je, pri razgovorima o tome da li prihvatiti
13 Vanceov plan ili ne, u Predsedništvu Jugoslavije u Beogradu krajem januara 1990.
14 ... u januaru 1992. general Adžić, načelnik Generalštaba, davio člana delegacije
15 Republike Srpske Krajine izgovarajući reči: "Bagro kninska, je l' zbog vas da
16 zaratimo sa svetom?". To su drastične reči koje na jedan ilustrativan način
17 pokazuju odnos vrha Jugoslovenske narodne armije prema statusu Krajine i prema
18 ciljevima kojima to rukovodstvo teži. Ali tužiocu to ne znači ništa jer on kaže
19 da je prisustvo generala Adžića u Glini kada je prihvatila Skupština Krajine
20 Vanceov plan dokaz o udruženj... postojanju udruženog zločinačkog poduhvata.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Eto, Martić i Milošević rade isto, čine zločinački poduhvat, prihvataju plan
2 Ujedinjenih nacija. Ovde se neko sudario sa logikom, časni Sude.

3 Svedok Macura je posvedočio da je... da su... da je jugoslovensko
4 rukovodstvo, kada jer razgovaralo o prihvatanju Vanceovog plana, bilo za taj
5 plan jer je moralo da ga prihvati. Jer mu je ministar spoljnjih poslova rekao,
6 Vladislav Jovanović, ministar spoljnjih poslova Jugoslavije: "Pretili su nam da
7 će bombardovati Beograd ako ovo ne prihvatimo". I sve je rukovodstvo Jugoslavije
8 učinilo da taj plan prihvati. Tužilac koristi Babića kao dokaz da su Babić i
9 Milošević šurovali /nerazgovijetno/ u okviru udruženog zločinačkog poduhvata.
10 Apsolutno nespojivo sa ovim činjenicama.

11 Svedok Tužilaštva MM-78 kaže ga gospodina Babića, isto svedoka
12 Tužilaštva: "Babićeve političke ambicije graničile su se sa bolešću", strana
13 4511. transkripta. Ali kad govori o gospodinu Martiću, kaže: "U Martićevom
14 ponašanju...", pošto je sa njim išao u osnovnu školu, "...nije primetio bilo
15 kakve tragove šovinizma ili netrpeljivosti prema Hrvatima kao ljudima". A onda,
16 odgovarajući na pitanja tužioca, kaže: "Martić je čistio i Vrplje i Potkonje i
17 Kijevo; to je bio deo plana".

18 Videćemo zašto to ovaj svedok tako govori. Ali očigledno mu se omakla
19 tačna rečenica kad je govorio kakav je stav Martića prema Hrvatima. A kakav je
20 stav ovog svedoka prema Babiću, to smo čuli. Političke ambicije graničile su se
21 sa bolešću. Svedok Odbrane Mile Dragišić potvrdio je da je Babić kao predsednik
22 opštine proglasio ratno stanje, da je istog dana tražio mobilizaciju

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Teritorijalne obrane iako to nema pravo. To ima pravo samo Predsedništvo
2 Jugoslavije da naredi. To je avgust 1990. godine. Čovek bi da komanduje.

3 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Molim Vas da malo usporite.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam na upozorenju.

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Želela bih da Vam postavim
6 jedno pitanje. Ko je u tom trenutku bio u jugoslovenskom rukovodstvu?

7 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ako imate u vidu ovu situaciju koja je
8 postojala devedest... u januaru 1992. kada je razgovarano o dolasku trupa
9 Ujedinjenih nacija, onda je postojalo kolektivno Predsedništvo Jugoslavije. Ali
10 su ga bili zbog secesije napustili predstavnici Hrvatske. Videli smo Mesića koji
11 je 5. decembra 1991. rekao: "Završio sam posao. Jugoslavije više nema".

12 Otišli su predstavnici Slovenije jer su se otcepili. Predstavnici
13 Makedonije su se... i Makedonija, federalna jedinica se otcepila u februaru
14 1992. U BiH je... su već postojale problemi, ali je njihov predstavnik bio.
15 Dakle, po međunarodnom pravu, telo države i krnje telo države je... ima obavezu
16 i pravo da sprovodi vlast na teritoriji savezne države dok funkcioniše.

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite, Vi ste krenuli
18 procesom eliminacije. Ko je u tom trenutku onda bio ostao? Recite, molim Vas, za
19 zapisnik.

20 NEPOZNATI GOVORNIK: Reci: Crna Gora i BiH i pokrajine.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Predsedništvo Jugoslavije je bilo kolektivni šef države
2 i činili su ga predstavnici svih jugoslovenskih republika i predstavnici čak dve
3 pokrajine u sastavu Srbije. Dakle, Srbija je jedina u Jugoslaviji kao federalna
4 jedinica u Jugoslaviji imala dve pokrajine. I njeni... te pokrajine su davale
5 članove Predsedništva. I čak je čovek po nacionalnosti Albanac, predstavnik
6 Kosova bio predsednik Jugoslavije po funkciji. Tada 1991. bili su predstavnici
7 Srbije, predstavnici Crne Gore, predstavnici Vojvodine, predstavnici Kosova. I
8 nisam siguran, časni Sude, da li je tu bio predstavnik Bosne i Hercegovine, ali
9 mislim da jeste jer je Bosna i Hercegovina prihvatila Vanceov plan i podržavala
10 dolazak trupa Ujedinjenih nacija. To je tada bilo kolektivno rukovodstvo
11 Jugoslavije kad je u pitanju Predsedništvo kao predsjednik Jugoslavije.

12 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospodine
13 Milovančeviću.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vama, časni Sude.

15 Ne samo da je, kako kaže svedok Milan Dragišić, Babić nezakonito
16 proglasio ratno stanje, već je nakon prvih višestranačkih izbora u aprilu i maju
17 1990. godine. Babić kao izabrani, na regularnim izborima izabrani predsednik
18 opštine Knin, postojeći organ opštine, Komitet za opštenarodnu odbranu i
19 društvenu samozaštitu - dugačak je naslov - dakle, postojeći organ opštinske
20 vlasti preimenovao je u Savet narodnog otpora, telo koje je toliko često
21 pominjao tužilac. I po funkciji, kao predsednik opštine bio predsednik tog
22 Komiteta, odnosno sad pod novim nazivom Saveta narodnog otpora. I to je Babić
23 negirao.

24 Svedok Odbrane Mile Dakić je za gospodina Babića rekao da je od
25 uklanjanja iz SDS-a Jovana Raškovića, 16. marta 1991., sva vlast bila u rukama
26 Babića. Takođe je posvedočio da Martić kao ministar MUP-a nije bio moćniji od
27 Babića, da to ne može biti nikako, da je Martić bio samo činovnik u Vladi
28 Krajine, daleko, daleko po ovlašćenjima iza Babića. To smo uostalom videli

29
30

1 kroz izveden dokaz od strane Tužilaštva kada je predsjednik, kasniji predsjednik
2 Vlade Krajine, Mikelić, smenio (redigirano) ministra (redigirano) uprkos
3 protivljenju Martića kao predsjednika republike. Znači, predsjednik vlade može da
4 smeni kog hoće ministra. To je elementarna logika u demokratskom svetu.

5 Svedok Dakić je odgovorio da je... objasnio da je Babić bio čelna figura
6 Vlade i da je mogao sve činiti. Mnogo toga na štetu srpskog naroda. Istakao je
7 takođe da su obojica bili popularni, da je i Martić bio popularan, ali kao
8 hrabar čovek, kao junak srpskog naroda. Martićeva popularnost nije bila
9 popularnost političara, nego junaka. Kada je govorio o tome kakve je odluke
10 Babić donosio na štetu srpskog naroda, svedok Mile Dakić je objasnio da je nakon
11 upada hrvatskih redarstvenika 31.03.1991. na Plitvice, na srpski etnički
12 prostor, Babić lično doneo 01.04.1991. godine fatalnu odluku o pripajanju SAOK
13 Srbiji.

14 Objasnio je ovaj svedok da je na sednici Srpskog nacionalnog veća, čiji
15 je član bio i ovaj svedok kao podpredsednik Srpskog nacionalnog veća, Babić
16 insistirao na referendumu o pripajanju Krajine Srbiji. Za razliku od njega,
17 Srpsko nacionalno veće je bilo protiv referenduma o pripajanju i bilo je za
18 rešenje u okviru Hrvatske. To Babiću nije vre... značilo ništa, objasnio je ovaj
19 svedok. Jer je... kada nije dobio podršku od Srpskog nacionalnog veća,
20 iskoristio Izvršno veće Krajine, pa je preko njega doneo takvu odluku i sproveo
21 to što je hteo. Čuli smo od napred pomenutih svedoka da se Milošević žestoko
22 tome protivio. A što se tiče stava Miloševića prema toj odluci Babića, ovaj
23 svedok Dakić kaže: "Ovaj referendum o pripajanju Krajine Srbiji naneo je velike
24 štete Krajini. Milošević nije stajao iza tog referenduma. Od tada je došlo do
25 zategnutih odnosa između Babića i Miloševića". To svedoči čovek iz najš... užeg

26

27

28

29

30

1 kruga srpskog rukovodstva u Krajini. Pod zakletvom.

2   Ovaj svedok je takođe saopštio da je posle tri dana Babić kao predsednik
3 Skupštine opštine Knin smenio Lazara Macuru sa mesta komandanta Kriznog štaba
4 opštine. A svedok Macura, koga smo pominjali malopre, pomenuo je da je bio
5 predsednik opštine i da je u situaciji kada je Babić proglasio pogrešno ratno
6 stanje taj Krizni štab morao da bude aktiviran. Svedok Macura je objasnio da je
7 Babić posle proglašenja ratnog stanja pobjegao, pobjegao negde u goru, u brdo.
8 Sakrio se. On nije bio junak kao Martić.

9   A da je onda svedok Macura kao podpredsednik opštine po funkciji preuzeo
10 rukovođenje Kriznim štabom opštine, koji obavezno po ustavu i zakonu deluje u
11 uslovima vanrednog stanja. I da je dva dana rukovodio barikadama šaljući
12 aktiviste SDS-a da obezbede kakvu-takvu kontrolu regularnosti, odnosno normalnog
13 odvijanja života u tom području. Sve suprotno tome svedoči Babić.

14 (redigirano)

15 (redigirano)

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li Vi
22 zaista želite da otkrijete identitet osobe MM-90? Vi nam kažete na kojim
23 položajima je bio. Ne želim sad to da ponavljam. I sami vidite.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Vidim, časni Sude. Nastojacu da -

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da se stranica 68, red 5 pa do
3 12 rediguje. Gospodine Milovančeviću, kako bismo uštedili na vremenu, predlažem
4 da ne govorite o svakom pojedinačnom svedoku konkretno šta je rekao, već da
5 govorite o glavnim suštinskim pitanjima i tačkama optužnice kako bi posao bio
6 brže završen. Na taj način ćete završiti danas jer Veće nije naklonjeno tome da
7 Vi i sutra držite završnu reč.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, pomenuo sam funkcije ovog svedoka da bi
9 pokazao da je bilo... bio u vrlo bliskim odnosima sa gospodinom Babićem.
10 Sarađivao je sa njim -

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, u redu. Izvolite, nastavite.
12 Problem je da je on sada identifikovan.

13 (redigirano)

14 (redigirano)

15 (redigirano)

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li sada
20 želite da redigujemo upravo i ovo što ste sada rekli? Zašto to ponavljate? Vi
21 ste nam rekli da je on bio blizak Babiću. Nastavite. Vi ste nam to objasnili, to
22 je redigovano, mi smo videli da su oni bili bliski. U čemu je problem?

23 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da se rediguje stranica 69, red
25 2, pa sve do reda 7.

26 Izvolite, možete na nastavite.

27 G. MILOVANČEVIĆ: Pomenuti, malopre pomenuti svedok: "Zapanjen,

28

29

30

1 zapanjen sam Babićevom izjavom o priznanju krivice. To je suprotno svemu onome
2 što se dešavalo na terenu". "Ili je bio drogiran", citiram svedoka, "ili poludeo
3 ili se o nečem trećem radilo." Postavlja se pitanje zašto je gospodin Babić i
4 kako dao tu izjavu. U izjavi u izveštaju Parkerove komisije navedeno je da je
5 nakon priznanja krivice i dobijanja kazne od 13 godina - to je bilo 29. juna
6 devedeset..., 2004. - Babić pokazao znake nervnog rastrojstva u smislu da je
7 najavio samoubistvo. O tome je obavještena i tužiteljica Uertz-Retzlaff.

8 To je on rekao svom braniocu, pa je to ponovio 2005. U izveštaju
9 Parkerove komisije postoji da je u više navrata obavještao pritvorsku upravu...
10 pritvorske jedinice kako mu zatvorenici prete. Pa je ustanovljeno da to nije
11 tačno, proverom. Pa je izjavio kako mu prete, kako ga ugrožava neuropsihijatar u
12 pritvorskoj jedinici, doktorica Vera Petrović. Očigledno je... se nešto dešavalo
13 sa zdravljem tog čoveka. Njegov branilac, Muller, je posvedočio da je naglo
14 izgubio 15 kilograma. Parkerova komisija je našla ono što je suštinski značajno
15 za ocenu njegovog stanja, statusa, njegove kredibilitnosti i mogućnosti da bude
16 svedok. Da se u momentu dolaska da svedoči u Martićevom predmetu osećao
17 iskorišćenim od Tužilaštva. To je rekao njegov sin.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li imamo neku zdravstvenu
19 evidenciju u vezi s time šta je bio uzrok toga što Vi kažete da je bilo njegovo
20 ludilo ili konfuzija ili šta god već?

21 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, postoji dokumentacija. To je izveštaj
22 Parkerove komisije koja je konstatovala izjavu tužioca u Babićevom predmetu i
23 branioca da je čovek rekao da će da se ubije. Za mene je to dokaz o nekoj vrsti
24 nervnog rastrojstva. To je moj zaključak. Ali je nesporna činjenica

25

26

27

28

29

30

1 konstatovana da je u dva navrata govorio da će da se ubije.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dopustite mi da Vas prekinem.
3 Parkerova komisija nije zdravstveni dokaz. Ako je to jedini na koji mislite,
4 onda možete da nastavite.

5 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ali ja imam pitanje. Na što mislite
6 kada kažete da je Babić rekao upravi pritvorske jedinice da mu drugi
7 pritvorenici prete i da je provereno i utvrđeno da to nije tačno? Na kakvu
8 proveru mislite? Šta hoćete reći šta je bilo zaključeno i otkriveno?

9 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, na strani 6 i 7 izveštaja Parkerove
10 komisije stoji navedeno da je 30.08.2004. Babićev branilac pokrenuo pitanje
11 njegove sigurnosti zbog Babićeve sugestije da mu prete i da ga napadaju u
12 pritvorskoj jedinici. A Parkerova komisija je na ovim stranama 6 i 7 napisala da
13 je gospodin McFadden sproveo istragu i da nema potvrde da mu se preti. Da je
14 medicinsko osoblje zapazilo da je veoma... Babić veoma nervozan nakon osuđujuće
15 presude.

16 Na strani 7 se kaže da je branilac Muller upozorio 30.09.2004. na dalje
17 teškoće kod Babića, da je izgubio 15 kilograma za kratko vreme, da je zabrinut
18 zbog namera neuropsihijatra UN DU, doktor Vere Petrović, da je izjavio
19 zabrinutost za svoju bezbednost i 17.12.2004. za vreme statusne konferencije za
20 svoju bezbednost UN DU.

21 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala. Ali, Vi mi sada govorite
22 nešto što je nešto drugačije od onoga što ste maločas rekli, a to je da je
23 utvrđeno da te navodne pretnje drugih pritvorenika nisu bile osnovane. A sada

24

25

26

27

28

29

30

1 nam kažete da to nije bilo potvrđeno. Želeo sam samo da nam to razjasnite.
2 Izvolite, možete da nastavite.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, možda sam bio neprecizan. Žao mi je. Samo
4 sam želeo da ukažem na izveštaj komisije da se čovek žalio na pretnje, a one po
5 izvještaju komisije nisu bile realne. I to se žalio u više navrata da mu se
6 preti u pritvorskoj jedinici, navodno preti. Ustanovilo se da to ne postoji.

7 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Pa, ponovo ne govorite o onome što
8 je izveštaju. Istraga to nije potvrdila. Oni nisu rekli da te tvrdnje nisu
9 tačne.

10 G. MILOVANČEVIĆ: Na strani 7 i 8 izveštaja Parkerove komisije stoji da
11 je istragom McFadden utvrdio da nema potvrde za izjave Babića. Nema potvrde za
12 izjave Babića da mu se preti. Na to sam mislio. Takođe je ova Parkerova...
13 oprostite...

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ono što Vam sudija kaže je da reći da
15 nema potvrde ne znači da je i ono što je navodno rečeno netačno. Vi ste rekli da
16 je proverom utvrđeno da je on tvrdio da je to netočno. A to nije isto kao i reći
17 da je to bila potvrda.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Prihvatam. Oprostite, nisam do kraja otpratio Vašu
19 sugestiju, časni Sude.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Takođe je Parkerova komisija našla da je 22.02.2006.
22 dan pre lokacije... pre relokacije Babićeve por...porodice u vreme kad je on
23 svedočio ovde, Babić ispoljio brojne zabrinutosti zbog toga, da je bio ekstremno
24 zabrinut zbog tih pitanja. Da je Babićeva zabrinutost dalje produbljena zbog
25 problema koje je porodica u toku te relokacije imala, dok je on svedočio. Zašto
26 sam pominjao sve ove činjenice? Mi smo tražili od Suda da nam dostavi izveštaj
27 originalne izjave ne bi li mogli da prokomen... da utvrdimo, da vidimo

28
29
30

1 eventualno o čemu se radi. Nama je svaka činjenica o zdravlju gospodina Babića
2 bitna za naš stav o stanju njegovog zdravlja.

3 Ono što je za Odbranu bitno, da naglasi sada, jeste da je taj čovek koji
4 je, dakle, od avgusta 2004., kratko vreme nakon sporazu... presude donete po
5 izjavi o priznanju, da je taj čovek izjavu o priznanju dao dok se nalazio u
6 privatnoj kući od 1. decembra 2003. do donošenja prvostepene presude 29.06.2004.
7 Da je iz privatne kuće, kao okrivljeni pred Tribunalom, postigao sporazum sa
8 Tužilaštvom, da je išao na suđenje iz privatne kuće i da je u taj sporazum ušlo
9 i regulisanje statusa njegove porodice. Da je dolaskom ovde na svedočenje, po
10 izjavi člana porodice, bio vidno iz... uznemiren smatrajući da ga Tužilaštvo
11 iskorišćava. Činjenica da je Babić digao ruku na sebe za Odbranu je pokazatelj
12 njegovog nervnog rastrojstva. Najlon kesu na glavu i kaiš preko nje ne stavlja
13 oko vrata nervno stabilan čovek. Ako je to nepobitno utvrđena činjenica, onda je
14 za Odbranu potpuno nejasno kako je moguće da iskaz nervno rastrojenog čoveka
15 postoji kao dokaz u spisima. I pokreće se još jedno pitanje.

16 Ako Sud nije vršio pritisak na tog svedoka, a nije; ako Odbrana nije
17 imala pristup tom svedoku, a nije - zbog čega se svedok osećao uzemirenim i ko
18 je to mogao da vrši na njega pritisak? Da li to ima neke veze sa kolegama iz
19 Tužilaštva, eventualno, u svetlu činjenice da je - eto baš slučaja - kada on
20 svedoči u Martićevom predmetu, rešavan status njegove porodice. To su dileme
21 koje muče Odbranu. A uprkos prisustva svih ovih činjenica, kolega tužilac
22 predlaže da iskaz takvog svedoka bude uveden u spis. I Sudsko veće to prihvata.

23 Ono što je za poziciju Babića i za status udruženog zločinačkog
24 poduhvata bitno, časni Sude, prilika je da se sada kaže. Udruženi zločinački

25

26

27

28

29

30

1 poduhvat kao institucija uveden je odlukom sudskih veća. U Statutu i Pravilima
2 kao t... oblik odgovornosti ne postoji. Za krivično pravo i za međunarodno
3 krivično pravo karakteristika je da nema ekstenzivnog tumačenja. Ono što piše u
4 pravilima, to se primenjuje. Dakle, za Odbranu odlukama sudskih veća se nije
5 mogao uvesti pojam udruženog zločinačkog poduhvata. To je bilo pitanje o kome je
6 mogao da odluči samo Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija, koji je osnovao
7 Tribunal. I da onda tim otvori prostor za uvođenje takvog oblika odgovornosti. A
8 Statut predviđa samo dva oblika: po članu 7(1) i članu 7(3) Statuta,
9 individualnu i komandnu odgovornost.

10 Ono što je, pak, interesantno, taj oblik odgovornosti je uveden da bi se
11 uz pretpostavku postojanja više počinitelaca sudilo, evo, Martiću, između ostalog,
12 za ovakav zločinački poduhvat o kome govori tužilac. Ali je neverovatno, časni
13 Sude, da gospodin Babić se nagađa sa Tužilaštvom i sedi u privatnoj kući kao
14 okrivljeni, što je suprotno pravilima Tribunala, izričitim pravilima Tribunala.
15 Mora biti u pritvorskoj jedinici. I sudi mu se odvojeno od gospodina Martića
16 koji u isto vreme sedi u pritvoru ovde četiri godine. I čeka početak suđenja za
17 isti slučaj.

18 Dakle, gospodin Martić je lišen mogućnosti da učešćem u postupku
19 gospodina Babića za iste optužbe, za isto područje, sve kompletno isto, utiče na
20 ishod tog postupka. A tužilac kaže: "To priznanje treba da se koristi kao dokaz
21 i pravni stavovi tog Veća".

22 Da li je cilj, pardon...

23 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, na
24
25
26
27
28
29
30

1 osnovu onoga što ste rekli na stranici 73, redovi 15 do 25, da li vi hoćete reći
2 da Pretresno veće neće nužno izvesti zaključak u pogledu udruženog zločinačkog
3 poduhvata u ovom predmetu zato što za to nema merodavno pravo, nema ovlašćenje i
4 da to nije urađeno na odgovarajući način od strane Saveta bezbednosti? Da li Vi
5 to tvrdite, da Pretresno veće nema ovlašćenje da izvodi zaključak u tom pogledu
6 iz tog razloga?

7 [Obrana se savetuje]

8 NEPOZNATI GOVORNIK: ... nijedno veće ne bi bilo...

9 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, stav je Odbrane da ovaj oblik odgovornosti
10 nije predviđen Statutom i da ga kao oblik odgovornosti može uvesti jedino
11 osnivač Tribunala, a to je Savet bezbednosti i da zbog toga praksa Tribunala,
12 postojeća, sudskih veća, koja kaže da taj oblik odgovornosti postoji, suštinski
13 nije praksa na koju se ovo Veće može osloniti... osloniti. Ovo Veće, dakle, može
14 eventualno odlučivati o ovom obliku odgovornosti pošto zatraži ili dobije
15 Tribunal saglasnost Saveta bezbednosti, da taj oblik odgovornosti postoji. To je
16 stav Odbrane.

17 NEPOZNATI GOVORNIK: Ili ako /nerazgovijetno/ Statuta.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Ili ako se izmeni Statut.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li Vam je
20 poznata doktrina zajedničkog cilja u običnom *common law* sistemu, anglosaksonskom
21 sistemu? U nacionalnim pravnim sistemima?

22 G. MILOVANČEVIĆ: /prijevod engleskog transkripta: "Da."/

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Odbrana smatra da je ovakav način uvuđe... uvođenja
25 udruženog zločinačkog poduhvata kao oblik odgovornosti prekoračenje Statuta od
26 strane Tužilaštva, pa sledstveno tome i sudskih veća koja ga prihvataju. A da

27

28

29

30

1 Tužilaštvo ne samo da prekoračuje Statut, već taj oblik odgovornosti
2 zloropotrebljava, otvoreno zloropotrebljava na štetu optuženih jer uvodi oblik
3 odgovornosti koji za elementarni uslov ima postojanje više optuženih. A onda
4 svakom od tih optuženih sudi odvojenim postupcima.

5 Pa, evo, ovde je u Sudu gospodin Krajišnik. On je učesnik udruženog
6 zločinačkog poduhvata po paragrafu 6 ove Optužnice. A ovde je general Gai...
7 Galić bio. Ovde je gen... gospodin Šešelj. Ovde je bio Babić. Babić je sedeo u
8 privatnoj kući dok je Martić čamio u zatvoru. I suđeno im je odvojeno. Šta je
9 cilj? Da se zloropotrebi postupak. To je za mene otvorena zloropotreba postupka.
10 Onemo... oduzimanje prava optuženom kome se nameće oblik odgovornosti koji nije
11 predviđen Statutom da učešćem u postupku protiv drugih izvodi dokaze, da
12 osporava priznanja, da negira krivicu ili da priznaje za ono što je kriv. To je
13 vrlo bitno pitanje.

14 E, sada, da li je ovakav postupak Tužilaštva jedini postupak koji vređa
15 prava optuženog?

16 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, u
17 mnogim pravnim sistemima gde ima više optuženih kojima se sudi za udruženi
18 zločinački poduhvat, smatra se da se time manje nanosi šteta kada im se zasebno
19 sudi, nego li kada im se sudi zajedno. Da li biste mogli možda to da
20 prokomentarišete?

21 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, možda postoji takva praksa, ali ako je
22 krivično delo izvršeno u saizvršilaštvu, uz sadejstvo, delovanje više optuženih,
23 onda ne postoji razlog da im se sudi odvojeno. Onda je to protivno prirodi dela
24
25
26
27
28
29
30

1 i protivno pravu. A u konkretnom slučaju ja ukazujem na mnogo drastičniju
2 situaciju o kojoj sam malopre govorio. Jedan iz prit... iz kuće o pogodbi, a
3 drugi sedi za to isto i nema mogućnosti da na to utiče na bilo koji način. I
4 kada se desi smrt vešanjem, onda se takav iskaz još, nažalost, i ostavlja u
5 spisima. Takav iskaz nema nikakvu vrednost, časni Sude. Nikakvu.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li hoćete reći da je drugoj osobi
7 bila uskraćena mogućnost nagodbe pri izjašnjavaњу o krivici? Dakle, jednoj je
8 to bilo omogućeno i živela je u privatnoj kući, a drugoj osobi je to bilo
9 uskraćeno i bila je u pritvoru. Da li to znači da je gospodinu Martiću bila
10 uskraćena mogućnost nagodbe o krivici? I, uopšte, ko pokreće mogućnost nagodbe?

11 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ne razumem Vaše pitanje u potpunosti, ali
12 moram da Vam odgovorim šta je moj stav.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, ne, ne. Želim da razumete moje
14 pitanje. Pogledajte stranicu 76, red 21. U redu. Vi tu kažete: "Jednom je
15 dozvoljeno da otpočne pregovore i da prizna krivicu, dakle /postigne/ nagodbu o
16 izjašnjavaњу krivice i živi u privatnoj kući, a drugom je uskraćeno to pravo i
17 u pritvoru je. Da li je gospodinu Martiću bila uskraćena mogućnost nagodbe uz
18 priznanje krivice i, uopšte, ko inicira takvu nagodbu?

19 G. MILOVANČEVIĆ: Razumem Vaše pitanje, časni Sude. S razlogom ste ga
20 postavili. Dakle, ja ne govorim o mogućnosti sporaz...sporazuma o krivici. Ja
21 govorim o pravu optuženog Martića da učestvuje na istom suđenju na kome je i
22 Babić i da kada Babić, na primjer, postigne nagodbu...

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, Vaša izjava
2 je sasvim jasna. 21, Vi kažete: "Jednom je dozvoljeno da vodi nagodbu o krivici
3 dok je u privatnoj kući, a drugom je to uskraćeno i u pritvoru je." Dakle, šta
4 ostaje? Jedino što je uskraćeno ne može biti ta nagodba o krivici.

5 Molim odgovorite na moje pitanje.

6 Da li kažete da je gospodinu Martiću bila uskraćena mogućnost nagodbe o
7 krivici?

8 G. MILOVANČEVIĆ: Ne, časni Sude.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

10 Dakle, onda povlačite to što ste izjavili?

11 G. MILOVANČEVIĆ: Povlačim. I dajem drugo objašnjenje. Dakle -

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne. Ne treba mi drugo objašnjenje.

13 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ da kažem zašto sam to rekao, časni Sude, i da
14 kažem upravo ono što je suština. Dakle, ja sam hteo da kažem -

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali mi nije potrebno to objašnjenje.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Ali je Odbrani potrebno, časni Sude.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Onda recite šta ste želeli reći.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Dakle, gospodinu Babiću se sudi za isto delo u isto
4 vreme dok je Martić u nadležnosti Suda i Tužilaštva, a Martiću se ne omogućava
5 da učestvuje u krivičnom postupku i da utiče na tok toga postupka. Ako Sudsko
6 veće pri priznanju krivice ceni ponuđene dokaze da je Martić sudelovao u
7 suđenju, on bi bio u prilici da Sudskom veću kaže: "E, to što treba da
8 prihvatite kao navodne dokaze u vezi sa priznanjem krivice nije tako". To mu je
9 pravo onemogućeno. Niti da uopšte iznese svoju odbranu. O tome govorim.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To je nešto potpuno drugo u odnosu na
11 nagodbu o krivici. Nema nikakve veze sa ovim suđenjem.

12 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A želeo bih da kažem da reč
13 "nagodba" znači kao neka vrsta sporazuma između strana. Gospodine Milovančeviću,
14 meni nije poznato da se taj izraz koristi na ovom Sudu. To se negde koristi u
15 nekim drugim sistemima, ali ne i ovde. Radi se o sporazumu o krivici, a ne o
16 nagodbi. Želeo sam to da napomenem.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Prihvatam, časni Sude, to što kažete, s tim što je moja
18 iskorišćena reč značila da je taj sporazum o krivici uključivao i dogovor strana
19 šta će biti ne samo u pogledu kazne, nego i šta... i sa Babićevom porodicom.
20 Dakle, oni su se nagodili, sporazumeli, dogovorili šta Babićeva porodica treba
21 da dobije kao protivuslugu za s... izjavu o krivici. To sam imao u vidu.

22 A u vezi sa pitanjem, delom pitanja na koje nisam odgovorio, časni Sude,
23 ko inicira sporazume - pa valjda Tužilaštvo. Mi nismo u prilici.

24

25

26

27

28

29

30

1   Ovakvog svedoka u ovim okolnostima koristiti kao ključni dokaz za
2 udruženi zločinački poduhvat je za Odbranu teško prekoračenje elementarnih
3 pravnih principa koji podrazumevaju ravnopravnost strana, minimalnu
4 ravnopravnost strana. Ali nije to jedini postupak Tužilaštva u izvođenju dokaza.
5 Svedok Babić se pominje gotovo na svakoj strani *final briefa* koji ima 160
6 strana. Na svakoj strani, kao osnov za dokazivanje. Kao ključni svedok.

7   Drugi svedok Tužilaštva, MM-03, je došao u sudnicu i pre toga dao izjavu
8 i napisao da je hteo da ode u treću zemlju; da je naveo neistinite podatke
9 imigracionim vlastima; da su ga odbili; da mu je advokat vezan za taj posao
10 rekao: "Javi se Tribunalu"; da se on onda obratio Tribunalu... Tužilaštvu,
11 oprostite, ne Tribunalu, Tužilaštvu; da je Tužilaštvu dao neistinite podatke da
12 bi prihvatili uopšte njegovo svedočenje; da je bio na sto sastanaka sa
13 gospodinom Martićem; da je onda Tužilaštvo prihvatilo njega, izdejstvovalo mu
14 boravak u trećoj zemlji u koju nikako nije mogao da ode zbog tog propusta.

15   On je u tu zemlju inače - izjavio je kao svedok - išao sa falsifikovanim
16 pasošem. I objasnio je da je došao, pristao da svedoči jer se tako pogodio sa
17 Tužilaštvom. Oni njemu da reše status, a on... on će da svedoči onako kako
18 treba. I sad je taj čovek - drugi najznačajniji dokaz Tužilaštva o postojanju
19 udruženog zločinačkog poduhvata - njega i Babića ima na svakoj strani *final*
20 *briefa* od 160 strana. Bar u tri fus-note.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1   To je čovek za koga je drugi tužιοčev svedok MM-78 rekao... radi se
2 o.... Svedok MM-3 je osoba sklona krađama. Ukrao je 20 automobila sa voza. Sklon
3 krađama od ljudi. Sklon pretnjama. Dakle, osoba sklona svakoj nepodopštini došla
4 je ovde, dovedena od Tužilaštva kao ključni svedok, šofer, ključni svedok
5 udruženog zločinačkog poduhvata.

6   Šta to Tužilaštvo hoće da postigne izborom ovakvih svedoka? Pokazaćemo u
7 daljem iznošenju naše završne reči.

8   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A ostalo Vam je još samo 15 minuta za
9 to.

10   G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, nadam se samo danas još 15 minuta. Ovaj,
11 ovakav svedok je govorio o akcijama u Ljubovu. Oprostite. Ovaj svedok je taj
12 ključni svedok zločina. Kaže: "Napadaju se Ljubovo i Lovinac". I pod zakletvom
13 kaže: "Cilj napada je bio progon hrvatskog stanovništva". A usput, onako, omakne
14 mu se, kaže: "Pa čuo sam i na radiju da je tamo bilo vojnika i jedinica". Svedok
15 Odbrane Ratko Ličina posvedočio je da je kraj jednog od ovih mesta bila kasarna
16 Sveti Rok, odnosno skladište, najveće skladište oružja, mesto kraj Lovinca, i da
17 je to mesto deblokirano, napadnuto, opkoljeno u toku ov...ove oružane pobune
18 koju tužilac ovakvim svedočenjima sakriva.

19   Tužilac, kao dokaz o postojanju udruženog zločinačkog poduhvata, navodi
20 i tvrdnju da je odbrana... Teritorijalna obrana razoružana. A svedok Odbrane
21 Milan Dragišić je posvedočio da u 22 dalmatinske opštine je oružje TO bilo u
22 skladištima JNA. Da je oružje TO bilo van skladišta JNA, samo tamo gde su mesta
23 lokalna bila daleko od garnizona i da je razlog za prikupljanje oružja

24

25

26

27

28

29

30

1 Teritorijalne obrane, zloupotreba oružja TO od strane novopostavljenih
2 komandanta imenovanih od HDZ-a. Svedok je objasnio: "Zaduže oružje za vežbu..."
3 - Teritorijalna obrana ima pravo da uzme oružje iz magacina ako joj je potrebno
4 za vežbu - "...pa ga onda ne vrate". E, onda je Predsedništvo Jugoslavije moralo
5 to da sabere ne bi li sprečilo ovo krvoproliće koje je išlo. A tužilac i to
6 dokazuje... uzima kao dokaz "evo, velike urote protiv nenaoružanog civilnog
7 stanovništva".

8 Sva mesta, sve baze zločina u kojima je bilo sukoba, Škabrnja, Nadin,
9 Saborsko, bili su poprište, mesta gde su bile locirane hrvatske paravojne snage,
10 dobro utvrđene i naoružane. I akcije JNA su bile iznuđene i preduzete u
11 poslednjem koraku. O tome smo, kada su ova mesta u pitanju, sem Saborskog,
12 govorili vrlo detaljno u našem *final briefu*, pa to neću ponavljati. O tome su
13 govorili i svedoci, brojni svedoci, i Tužilaštva koje sam napred pominjao, ali i
14 svedoci Odbrane: Nada Pupovac, Zoran Lakić.

15 Tužilac ima jedan princip neverovatan. Nađe *exhibit* 107, beleške
16 potpuk... pukovnik... potpukovnika Bogunovića i kaže: "Dražić policije...
17 pukovn... Dražić, šef policije iz Benkovca pominje se na sastanku nakon akcije
18 20.11.1991". I kliče tužilac: "Evo dokaza! Policija je učestvovala u borbama".
19 Kao da nije čuo svedoka Odbrane Lakića, komandanta Teritorijalne obrane, da je u
20 toj akciji učestvovala Teritorijalna obrana sa svojim sanitetom, a da je
21 policija bila angažovana radi regulisanja saobraćaja. Kada ide tri tenka i sedam
22 oklopnih vozila i artiljerija, onda je to problem u... na javnim komunikacijama.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pa još ako može da se očekuje sukob, onda je prisustvo policije i tako
2 potrebno... i te kako potrebno. Bez ijednog dokaza tužilac tvrdi suprotno.
3 Tužilac kaže: "Dokaz udruženog zločinačkog poduhvata: JNA najurila sve nesrbe".
4 Pa svedoci Tužilaštva su posvedočili da je 7.000 oficira prebeglo iz JNA.
5 Pobegli zbog secesije Slovenci, dezertirali. Dezertirali Hrvati, potom
6 Muslimani. Vojska deset...desetkovana. I to je učinjeno, kaže pukovnik Maksić,
7 svedok Tužilaštva, "na poziv secesionističkih rukovodstava". Kaže: "Napuštajte
8 to!".

9 A svedok... a knjiga Zdravka Tomca "Moje viđenje.. Iza zatvorenih vrata"
10 upravo govori o tome. Pa kaže: "Mi smo razbili JNA takvim načinom; a onima koji
11 nisu hteli da dođu, rekli smo 'i ako ne učestvujete u akcijama, porodice su vam
12 ugrožene'." Pretnja fizičkom likvidacijom. Dakle "JNA je", kaže Tomac,
13 "razbijana iznutra organizovanom pobunom". A tužilac optužuje navodno srpsku
14 stranu i jugoslovensko Predsedništvo da to čini da bi dovođenjem samo srpskih
15 oficira sprovela neki pakleni plan.

16 Tužilac i postojanje Vanceovog plana upotrebljava kao dokaz udruženog
17 zločinačkog poduhvata. Pri tome je dovelo svedoka Kirudju, Charlesa Kirudju koji
18 je potvrdio *exhibit* 747 od maja 1992. godine gde kaže... koji *exhibit* kaže - to
19 je izveštaj UNPROFOR-a, upravo ga ovaj svedok ima u vidu, govori o ovome svedoku
20 - da mu je general JNA Špiro Niković, komandantu sektora i njemu, pružio
21 uveravanja da će JNA da ostavi iza sebe čistu situaciju, kako u vojnom, tako i u
22 upravnom pogledu. Dakle, Jugoslavija je prihvatila dolazak trupa, obavezala se

23
24
25
26
27
28
29
30

1 da će da povuče trupe JNA sa područja Krajine. To je u ugovorenim rokovima
2 ispunila. I o tome govori izveštajaj, na primjer, Savetu bezbednosti S 24600 od
3 28.09.1992. I JNA se uredno povukla. Konstatuje se u izveštaju Savetu
4 bezbednosti.

5   A ovaj - izvinjavam se prevodiocima radi žurbe - a ovaj izvještaj kaže
6 "JNA će", kaže Kirudja, "ostaviti situaciju u Krajini, odnosno u zonama pod
7 zaštitom Ujedinjenih nacija čistu i jasnu, i u vojnom i upravnom pogledu". S tim
8 u vezi, general JNA Niković obavestio je svedoka Kirudju da će za UNPROFOR,
9 odnos prema Krajini biti regulisan sporazumom koji će potpisati Krajina i
10 Jugoslavija. "I tim sporazumom", rekao je general Kirudja, "protokol odnosa
11 između UNPROFOR-a i Jugoslavije biće obavezujući i za Republiku Srpsku". Znači,
12 upravnu i vojnu set... teri... situaciju na teritoriji zona reguliše JNA kao
13 savezna vojska i sve što ona uradi to je obavezno za Republiku Srpsku Krajinu. I
14 konstatuje ovaj dok... dokument Ujedinjenih nacija da je Jugoslavija...
15 Jugoslavija garant...garantovala da će Srpska Krajina ispuniti sve međunarodne
16 obaveze koje bude imala.

17   Dakle, kada je 28.04.1992. Savezni sekretarijat za narodnu odbranu
18 osnovao posebne jedinice milicije, upravu posebnih jedinica milicija sa osam
19 brigada kao graničnu policiju - evo dokaza, evo dokumenta Ujedinjenih nacija -
20 da je to Jugoslavija učinila po svojim ovlašćenjima na svome prostoru, i da je
21 to Krajina bila dužna da poštuje.

22   I svedok Odbrane Đukić je potvrdio da je on određen za komandanta

23
24
25
26
27
28
29
30

1 posebnih jedinica milicije. Dakle SSNO je - to je *exhibit* 7978 /u engleskom
2 transkriptu: "798"/ - dakle, odluka o formiranju ovih posebnih jedinica
3 policije, formira se u miru, Uprava posebnih jedinica milicije potčinjena
4 Ministarstvu odbrane Republike Srpske Krajine. Formira se 8 brigada. Dakle, to
5 je odluka saveznih vlasti, to jest na čiji zahtev je UNPROFOR i došao na saveznu
6 teritoriju.

7 I general Đukić kaže: "To je sprovedeno". I svedok Odbrane (redigirano)
8 kaže: "To je sprovedeno". I svedok Odbrane MM-96 kaže: "To je sprovedeno".
9 Dakle, svi ljudi, načelnici stanica javne bezbednosti u Benkovcu, sekretar SUP-a
10 Knin, potom ministar unutrašnjih poslova Krajine, general Đukić, predsedni...
11 komandant posebne... Uprave posebnih jedinica milicije, potvrđuju da je saradnja
12 sa UNPROFOR-om potpuna. I potvrđuju da je UNPROFOR prihvatio te posebne jedinice
13 milicije. General Đukić je takođe posvedočio da kad se pojavio problem, da kad
14 je odjednom su počeli da uprkos takvim govorima na terenu idu izveštaji ka
15 Savetu bezbednosti kako te posebne jedinice milicije krše Vanceov plan, da je
16 onda rukovodstvo Krajine se dogovorilo sa komandom UNPROFOR-a da se te jedinice
17 rasformiraju.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite.

19 Gospodine Milovančeviću, gospodin Whiting je ustao na noge.

20 G. WHITING: [simultani prijevod] Ispričavam se, gospodine Milovančeviću.
21 Časni Sude, ime koje se spominje na stranici 84, redak 25, druga riječ tog imena
22 je zaštićeni svjedok Odbrane.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali o ovom imenu ste sada govorili
24 pred otvorenim mikrofonom.

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Ja sam se prebacio. U pravu je kolega. Hvala na
2 upozorenju. Molim Vas da redigujemo ovo. Mnogo je imena ima i jednostavno neki
3 put se... pogrešim.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Neka se rečenica na strani
5 84, u retku 25 koja sadrži to ime redigira. Ja sam zabrinut jer ste Vi između
6 sebe šaputali, a mikrofoni vam je bio otvoren. I tada ste također spomenuli to
7 ime.

8 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nastavite, gospodine Milovančeviću.
10 Dajte mi samo jednu minutu prije kraja da postavim jedno pitanje.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Svedok Odbrane Đukić, general Đukić, komandant posebnih
12 jedinica milicije, saopštio je da kada je došlo do utvrđivanja, da taj posao
13 koji posebne jedinice milicije rade umesto UNPROFOR-a, dakle granična policija
14 na liniji razgraničenja sa Hrvatskom umesto UNPROFOR-a tamo dežura, i saraduju
15 dobro, dakle kad se pojavilo to kao problem, da je onda rukovodstvo Krajine se
16 sporazumelo sa komandom UNPROFOR-a i te su jedinice rasformirane. O tome svedoči
17 takođe gospodin Kirudja i potvrđuje drugi dokument. To je *exhibit* 760, sporazum
18 Martića sa gospodinom Morillonom, dokument od 26. septembra 1992., UNPROFOR.

19 Ovaj *exhibit* u paragrafu 2, ovaj dokaz govori, prvo, o velikom broju,
20 kaže gospodin Kirudja prijavljenih slučajeva prekida vatre sa hrvatske strane uz

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ubacivanje Muslimana. O tome govori i izveštaj S24600. U paragrafu 3 govori da
2 rukovodstvo Krajine... dokaz 760 u paragrafu 3 govori da rukovodstvo Krajine na
3 ove prekide, upade sa hrvatske strane i muslimanske, milicija Krajine odgovara
4 slanjem tih posebnih jedinica milicije. O tome su govorili svedoci Odbrane
5 ukazujući da je bilo preko - svedok Jarčević - da je preko 700 napada na zone
6 pod zaštitom Ujedinjenih nacija na srpsku stranu bilo sa hrvatske strane.

7 O tome govori gospodin Kirudja u ovom izveštaju. I ovaj dokaz 760 govori
8 da je Martić sa gospodinom Morillonom postigao 15.09.1991. sporazum o
9 deblokiranju, o...odnosno demobilizaciji posebnih jedinica milicije u dve faze.

10 NEPOZNATI GOVORNIK: Daj mu minutu.

11 G. MILOVANČEVIĆ: I da je taj sporazum general Đukić izvršio. I to
12 potvrđuje i svedok Tužilaštva Kirudja.

13 Taj je... taj je sporazum sproveden i odlukom vlasti Krajine. To je
14 odluka o rasformiranju posebnih jedinica milicije, *exhibit* 576 od 28.11.1992.

15 NEPOZNATI GOVORNIK: Zamolio te za minut pred kraj.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Ovde moram da stavim tačku, časni sudija Moloto. Daću
17 vam minut. Zamolili ste me.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Na stranici 59, redak 2o do 21
19 govorili ste o tome da bi se svjedočenje gospodina Babića trebalo brisati iz
20 spisa i da to nije učinjeno u ovom predmetu. I Vi kažete da se to tako ne radi u
21 civiliziranom svijetu. Šta ste time htjeli reći?

22 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ako je tako zabeležena moja rečenica, žalim
23 zbog toga. Govorio sam o nečem drugom. Govorio sam o praksi u... pravnoj praksi

24

25

26

27

28

29

30

1 u... koja se primenjuje danas u svetu, koja reguliše pitanje prihvatanja iskaza
2 svedoka koji su u toku saslušanja preminuli. Pa sam ukazivao na razliku između
3 tih situacija i ove situacije sa gospodinom Babićem koji se ubio. Dakle, jedna
4 je stvar kad čovek umre prirodnom smrću. To je incident koji strane u pitanju
5 nisu mogle da predvide. I onda Sudsko veće donosi odluku koliko je i u kojoj
6 meri taj svedok ispitan i kako to utiče na položaj strana. Ali ovde sam ukazivao
7 na jedan drastičan problem koji nije taj i hteo sam tu distinkciju da napravim:
8 da se ovde čovek obesio.

9 Po mom uverenju pokazao je znake totalnog nervnog rastrojstva. I da zbog
10 toga je iskaz takvog svedoka i odluka o takvom iskazu ne postoji u modernom
11 pravu. Kada sam govorio o civilizovanom svetu, mislio sam na moderno pravu,
12 časni Sude, na pravo najnaprednijih zemalja. U tom smislu sam koristio taj
13 termin. Tu sam logiku pravio. Da li sam možda bio dovoljno precizan ili
14 neprecizan, žao mi je ako je naopako shvaćeno. Nije mi to bila namera.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, sada kada ste to ponovili,
16 shvaćamo. Inače bi izgledalo da je ovaj Sud i ovo Vijeće necivilizirano zato šta
17 je donijelo takvu odluku. Jeste li to mislili reći?

18 G. MILOVANČEVIĆ: Ma, taman posla, časni Sude. Jer je to... to je... to
19 je -

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A koja se druga interpretacija može
21 izvesti iz ovoga što ste Vi rekli? Civilizirani svijet ne radi tako kako vi
22 radite; prema tome vi niste civilizirani.

23 [Obrana se savetuje]

24 NEPOZNATI GOVORNIK: Ne. Ne znam da li takva odluka Suda ima presedan u
25 negativnom smislu.

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: E... časni Sude, ja sam ukazivao da je takva... da bi
2 takva odluka Suda bila jedan presedan u negativnom smislu, u odnosu na praksu
3 koju mi pro -

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A negativan smisao je taj
5 necivilizirani smisao?

6 A pozitivan smisao je civilizirani smisao?

7 G. MILOVANČEVIĆ: E... taj izraz upotrebljen je - i žalim što sam ga
8 upotrebio - je poštapalica koja treba da ukaže na današnju praksu u modernom
9 svetu.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi kažete da žalite što ste to
11 koristili, pa opet koristite isto.

12 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, recimo da
13 smo mi donijeli jednu temeljitu odluku, a Vi gospodine Milovančeviću ste se
14 žalili na nju. Zatim je Žalbeno vijeće potvrdili našu odluku. Mi nismo smatrali
15 da je relevantno za usvajanje ovog svjedočenja da li je do smrti došlo zbog
16 samoubojstva ili ne. Da ostanemo na tome?

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, nećemo ostati pri tome. To nema
18 veze sa onim što ja pitam. Ja pitam nešto o onome što ste Vi danas rekli.
19 Gospodine Milovančeviću, pozitivna strana bi bila ponašati se civilizirano. Mi
20 se nismo pozitivno ponašali. Mi smo se ponašali negativno. Dakle, mi nismo
21 civilizirani. Ne samo mi, već i Žalbeno vijeće nije civilizirano.

22 G. MILOVANČEVIĆ: /nečujno/ neprihvatljivo, časni Sude.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Apsolutno neprihvatljivo. Nespojivo sa mojim načinom razmišljanja, sa mojom
2 kulturom onakvom kakvu je imam. Potpuno nespojivo sa manirom i sa odnosom koji
3 pokazujem prema ovom Sudskom veću. Nadam se ovih 10 meseci da ste to mogli da
4 primetite. I godinu dana već, punih. Dakle, ja sam objasnio, iskoristio sam to
5 kao jednu poštalicu koja je trebala da govori o praksi, modernoj praksi.
6 Mislio sam na modernu praksu, današnju praksu. A upotrebio sam reč koja je
7 ispala zaista rogozatna, ružna. Ja je povlačim uz veliko izvinjenje Sudskom
8 veću. Poslednja stvar koju bi -

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Moj problem, gospodine Milovančeviću,
10 je da Vi prvo kažete da je to nespretna riječ, a onda to ponovo koristite, tu
11 istu riječ. Evo, malo prije nego što ste govorili o pozitivnom i negativnom
12 smislu, Vi ste ju opet upotrijebili.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja imam jednu molbu, da se uz izvinjenje ta
14 reč izbriše iz transkripta jer apsolutno ne odgovara onome što sam želeo da
15 kažem i onome što sam po dubokom uverenju rekao. Ne znam da li sam upotrebio
16 pravi termin. Značenja termina u srpskom i engleskom su različita. Ne kažem...

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mislim da su to ljudi tačno preveli. Ne prebacujem ništa na njih. Ali, molim
2 Vas da...da uvažite ovo kao izvinjenje. Dakle, poslednja stvar koju bi mogao kao
3 argument da koristim je tako nešto. To je apsolutno neprihvatljivo za mene.
4 Izvinjavam se Sudskom veću. Zaista.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A ja prihvaćam Vašu ispriku,
6 gospodine Milovančeviću. Ali ako sve izbrišemo, moraćemo izbrisati i vašu
7 ispriku. A onda se Vi niste ispričali. Prema tome, samo ćemo izbrisati izraz
8 koji ste upotrijebili, a Vaša isprika će ostati.

9 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ne želim biti uskogrudan.
10 Ja prihvaćam objašnjenje gospodina Milovančevića, ali mene malo brine taj
11 postupak brisanja nečega iz spisa. Mislimo da je to nepotrebno.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala vam svima.
13 Ispričavam se, sutkinja Nosworthy treba još nešto reći.

14 [Suci vijećaju]

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Ponovo ćemo se naći sutra u
16 9h.

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

18 ... Sjednica završena u 13.53h.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Nastavak zakazan za petak,
12.01.2007. u 09.00h.

četvrtak 11.01.2007.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.